

**KIR. KÖZJEGYZŐK
KÖZLÖNYE**

FOLYÓIRAT A PERENKIVÜLI TÖRVÉNYKEZÉS
ÉS A KÖZJEGYZŐI GYAKORLAT SZÁMÁRA.

Főszerkesztő:
FEKETE LÁSZLÓ DR.
budapesti kir. közjegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó:
SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR DR.
budapesti kir. közjegyző.

KIADJA
A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE.

Megjelenik havonként egyszer
(július és augusztus hónapok kivételével.)

BUDAPEST 1934.
Held János könyvnyomdája, II., Mecset-utca 8. Telefon: 53—6—95.

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkívüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Főszerkesztő : Fekete László Dr. budapesti kir. közjegyző.
Felelős szerkesztő és kiadó: Szemerjay-Petrán Tibor Dr. budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Thököly-út 95. Telefon: 97-0-69.

A Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári csekk számlája : 41.951.

Krenner Zoltán dr.: A közjegyzői rendtartás reformja.
(III. közlemény.)

Néhány szó a jegyzői magánmunkálatokról.

Az új osztrák közjegyzői „Kari biztosítás.”

Közlemények.

Fekete László dr. kormányfőtanácsos.

Értekezlet az igazságügyminisztériumban.

Tilos a jegyzői magánmunkálat — Jugoszláviában.

A kamaraközi értekezlet felterjesztése az igazságügyminiszterhez.

A jegyzői magánmunkálatok galériája.

A külföldi állampolgárok haláleset felvételének kezelése.

Felhívások.

Közjegyzői szakkönyvtár.

Illetékügyi útmutató különös tekintettel a közjegyzői gyakorlatra.

Kihirdetett törvények.

Rendeletek.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle:

Jogtudományi Közlöny.

Magyar Jogi Szemle.

Polgári jog.

Magyar Törvénykezés.

Jogállam.

Notariatszeitung.

Illetékügyi Közlöny.

Joggyakorlat.

Magánjog.

Illetékjog.

Szerkesztői üzenetek.

A közjegyzői rendtartás reformja.

Irta: *Krenner Zoltán dr.*

(III. közlemény.)

V., A közjegyzői rendtartás reformjának további fontos feladata a közjegyző hatáskörének minden irányban függetlenítése, főleg és különösen a bíróságoktól való függőségnek — bírói megbízásoknak — megszüntetése, az örökösödési eljárás minden teendőjének s a perenkívüli jogszolgáltatásnak, közhitelességű tanúsításoknak és előzetes megállapításoknak a közjegyző hatáskörébe való utalása.

E követelmény jogosságának indokolásánál ismét történeti előzményekre kell hivatkoznunk s arra a jogállapotra, melyben hazánk a közjegyzői intézmény megalkotásakor volt s azokra a jogigényekre, melyek az intézményt életre hívták. Az abszolutisztikus elnyomás után evolúcióban lévő állam törvényhozói s jogalkotói az egyes intézmények hatáskör szerinti elkülönítésének és a hatáskörök megállapításának szükségességét felismerték, a közigazgatást teljesen elválasztották a bírói tevékenységtől s az állami jogsegély szervezésében a hatáskörök elkülönítésének irányzatát érvényesítették, ami a közjegyzői intézmény megalkotására vezetett, mely az eredeti elgondolás szerint a perenkívüli jogszolgáltatásnak sajátlagos közege lett volna, és hatáskörébe tartozott volna minden, ami a bírói hatáskörbe nem tartozik, s ami a bírói hatáskörrel, a peres eljárásról — a vitássá vált magánjogi igénynek meg nem támadható módon

kétségtelenné tétele — lefejtődik. Így gondolta az akkori szervező hatalom intézményünk célját megállapítani „a szoros értelemben vett perenkívüli eljárás teendői korlátlanul a közjegyzőség hatáskörébe utalandók“ (IX. német jogászgyűlés) „a közjegyzőség, mint a bíróságoktól és ügyvédségtől teljesen elkülönített közintézmény szervezendő“ (1870. évi magyar jogászgyűlés) de a megvalósításkor az eredeti irányzattól jóformán diametrálisan ellentétes megoldás létesült: fakultatív és a bíróságokkal konkurráló tanúsítási jogkör, esetleges és tetszéstől függő bírói megbízások — a kiadott megbízások felülvizsgálását fenntartva — és különféle magyarázkodásokkal mindig szűkebbre szabott magánmegbízási jogosultság. Az intézmény fejlődésének külön feltételei megrontattak és a szervezőkor kifejezésre jutott eszmék megtagadtattak. Most tehát a feladat a diamétert megfordítani s az eredeti célgondolatnak megfelelő megvalósítást megteremteni. A közjegyzőre elvileg a jog ügyletek hiteles tanúsítása lett átruházva, ez tette indokoltá az intézmény megszervezését, de az átruházás nem teljesen történt, a jogilag jelentős jogkövetkezményekkel bíró tényeknek, állapotnak vagy körülménynek hiteles tanúsítása a bíróságok ügykörébe soroztattak, a hites tanúsítás nem önálló és független, hanem beékelődik a bíróság működésébe, azt hol kiegészíti, hol pótolja, hol csupán segéd-eszköz, a megbízások nagyrészt a közjegyző nem önállóan, nem a saját jogán, hanem a bíróság hatáskörének incidentaliter való átruházása útján teljesíti. A reform feladata a közjegyző hatáskörébe átutalni a hites bizonyosság ügykörébe eső perenkívüli teendőket, mely átutalás lényegbe vágó bírói tehermentesítést jelent, szemben a jelentőség nélküli szabályok formalizmusának megszüntetésével és a jogorvoslatok korlátozásával pillanatnyi sikereket és kedvezőbb statisztikát felmutató egyszerűsítésekkel.

Az első lépés a bírói hatáskörön belül a peres és perenkívüli eljárások szabatos különválasztása, s azután a perenkívüli teendőknek a közjegyző önálló hatáskörébe való utalása. A perenkívüli teendők egységes és kimerítő szabályozását nem adjuk, mert tudományos szintézis, de a jogpolitikai szervezés céljai szerint is nehéz volna a taxatív felsorolás. Elgondolásunk szerint a közjegyző kizárólagos hatáskörébe volna utalandó:

1., az előleges bizonyítás. Ennek foganatosítása végett az érdekelt fél már folyamatban levő perben, vagy a per megindítása előtt a tanú lakóhelye vagy a szemle tárgya szerint illetékes közjegyzőt megkeresheti, ha a bizonyításnak ebben a módjában a

peres felek megegyeztek, ha a megkereső igazolja, hogy bizonyítékaitól eleshetik és ha a bizonyítás a peres eljárás rendes menetében meg lesz nehezítve. A közjegyző a hivatkozott tanukat kihallgatja, a szakértői szemlét foganatosítja, de a peres felek subsidiárius jellegű eskü alatti kihallgatását természetesen nem teljesíti. Az eljárásnál a Pp. 381.-386. §§.-ai irányadók, azzal az eltéréssel, hogy a Te. 21. §. érvénye megszűnik s a közjegyző az előleges bizonyítást nem a bíróság rendelete, hanem önállóan, megkeresés alapján foganatosítja, s a bizonyítás eredményét magában foglaló tanúsítványt a megkereső vagy ellenfele a per bíróságához beterjeszti. Ilyen előleges bizonyítás nemcsak a Pp.-ban meghatározott esetekben, hanem más közelebbről meghatározandó esetekben s így a Mt. 2165. §. esetében is kérhető, amikor az utóörökös az örökség tárgyának mibenlétét, állapotát és minőségét szakértők által megállapíttathatja.

2., perenkívüli eskü (affidavit) úgy amint azt a Ppn. 47. §. és a Te. 139. §. s a 28.200/1925. számú I. M. rendelet szabályozza.

3., lakbérfelmondás és lakáskiűritési eljárás akképen, hogy a Pp. 621-638. §§.-ai értelmében a lakás, más helyiség vagy terület bérletét mind a bérbeadó, mind a bérlő, a fekvés tárgya szerint illetékes közjegyző útján mondhatja fel, aki a felmondást közli s a felmondás el nem fogadása esetén a felmondást szenvedő fél a felmondás érvénytelenségének kimondása iránt tartozik pert folyamatba tenni s erről a felmondást eszközöző közjegyzőt is értesíteni, mely értesítés elmulasztása esetén a közjegyző a felmondást magában foglaló közlésről kiadott tanúsítványt végrehajtási záradékkal látja el, mely kiadmánnyal a felmondást eszközöző fél közvetlenül a kiküldöthöz fordulhat.

4., holtak nyilvánítási eljárás, úgy, hogy a Pp. 732-748. §§.-ainak megfelelő alkalmazásával az eltűnt utolsó általános illetékesége szerint illetékes közjegyző folytatja le az eljárást, bocsátja ki a hirdetményt s állapítja meg az elhalálozásnak törvényes vélelmét és napját.

5. okiratok megsemmisítése iránti eljárás az okiratban kikötött teljesítési hely vagy az okirat kiállítójának általános illetékesége szerint illetékes közjegyző útján, aki a Pp. 749-754. §§.-ai szerinti tanúsításokat teljesíti

6., a kereskedelmi törvény 347. §. szerinti nyilvános árverés, a 371. §. szerint a bizományos érdekében foganatosítandó szemle, a 409. §. szerinti szemle, a 481. §. szerint a biztosító

vagy biztosított megkérésére foganatosítandó szakértői szemle s általában a kereskedelmi törvényben megállapított összes perenkívüli közhitelü tanúsítások, de nemcsak az eladó és vevő közötti ügyekben, különösen kényszereladás és fedezeti vétel, hanem a bizományos, szállítmányozó és fuvarozó zálogjogának kielégítésére szolgáló árverések, továbbá a váltótörvényben szabályozott zálog és megtartási jog gyakorlása, az árverési csarnok eddigi profán jellegü közbenjárásának teljes megszüntetésével.

7., végrehajtási árverés joghatályával bíró s egyéb, önkéntes ingatlan árverések, vagyonközösségeknek árverés útján való megszüntetése, utóbbinak s az árverést megelőző eljárással együtt a közjegyző hatáskörébe való utalása, mely azért is indokolt, mert tapasztalat szerint a vagyonközösségek per útján való megszüntetése végeredményképen kivétel nélkül a közös vagyonnak árverés útján való értékesítése által történik.

8., ingatlanok végrehajtási árverése, melyet a telekkönyvi hatóság elrendel, de már a közjegyző hatáskörébe tartozik az árverési feltételek megállapítása, az árverési hirdetmény kibocsátása, határidő megállapítása, az árverés foganatosítása, a bánatpénznek közjegyzői letétbe való vétele, az árverési vételár felvétele, sorrendi tárgyalás, vételárfelosztás, esetleg visszárvetés elrendelése.

9., hagyatéki tömegek felosztása.

10., csőd, kényszeregyességi és kényszerfelszámolási eljárásban mindazok az ellenőrzési teendők, melyeket ma a csődbiztos a vagyonkezeléssel megbizottakkal szemben kifejt s melyeket a tömegzár alá vétele és leltározása tárgyában tesz, továbbá a csődfelszámolási tárgyalások körüli teendők, a tömeggondnok számadásainak megvizsgálása, a javaslatba hozott felosztási tervezet jóváhagyása, a felosztási terv végrehajtása körüli csődbiztosi teendők, különösen a kényszerfelszámolási eljárásban eddig az O. H. E. s egyéb hitelezői érdekeket védő egyesületek által foganatosított árverések tanúsítása és a tervbe vett, a gazdaadóságok rendezésével kapcsolatban alkotandó, a mezőgazdákra vonatkozó kényszeregyességi eljárásnak lefolytatása.

11., kereskedelmi társaságok, részvénytársaságok, szövetkezetek és korlátolt felelősségü társaságok alakulásánál a közjegyző részére kötelező hatáskör, továbbá az új részvénytársasági törvényben annak kimondása, hogy az évenként kötelezően előírt rendes és az esetleg megtartott rendkívüli közgyűlés lefolyása közjegyző által felvett jegyzőkönyvvel tanúsítandó, a közgyűlésen való rész-

vétel, részvényesi minőség igazolása és a szavazati jog gyakorlása érdekében részvények a közgyűlést megelőzően csak közjegyzőnél tehetők le.

12., hitbizományi és csődleltározások.

13., a kisajátítási törvényben előírt előleges egyeztetési eljárás a kártalanítás összege tekintetében.

14., a 42.600/1914. I. M. számú rendelet szerinti ingatlan becslés.

VI., Említettük, hogy a közjegyzői rendtartás reformjának legjelentékenyebb programja az örökösödési eljárás minden teendőjének a közjegyző önálló és kizárólagos hatáskörébe való utalása. Tudjuk, hogy az örökösödési eljárás (Öe) mai felépítése szerint az örökség megszerzési rendszernek gyakorlati megvalósítására vonatkozó alaki szabályokat jelenti, nem jogot keletkeztető és jogmegállapító, nem constitutiv jellegü, hanem csak bizonyos jogi vonatkozású tények közhitü tanúsítása, nem jelent végleges és megváltoztathatatlan rendezést, (Öe. 89. §.) hanem csupán a halál következtében beállott jogváltozásnak első megrögzítését. Nincs tehát szorosán vett bírói feladat, ez a tanúsítás kizárólag közjegyzői teendő lehet s a tudatos előrelátással megvalósított közjegyzői intézmény eredeti elgondolása szerint az Öe. lefolytatása teljesen közjegyzői teendő. Ez a teendő — a tanúsítás — megelőző ügybirálat után történik, mely ügybirálat nem más, mint a tanúsítás alapjául szolgáló tények fennállásának és azok jogi következményeinek megállapítása. Tehát innen szemlélve is kizárólagosan közjegyzői hivatás körébe tartozó működés. Ha a közjegyzői intézmény létesítését nagyobb területet átfogó szemlélet szükségesnek tartotta, ha az intézményt és a hites tanúsítást a jogszolgáltatási reform egy pillérévé tette, akkor a tanúsítási lehetőségek kihasználhatatlansága vagy más hatósághoz való utalása a reform elveinek megtagadása s ez volt az eredeti elgondolással szemben a közjegyzői intézmény hatáskörének korlátozása. A tanúsítás alapjául szolgáló ügybirálat egyszerű tény-, vagy jogmegállapítás, közjegyzői feladat, nem pedig bírói imperium alá tartozó döntés egymással ellentmondásban érvényesített igények között; az ügybirálat fogalma alá tartozó intézkedések lényegükben igazgatási természetűek s azok az állami feladatok helyes osztályozása (racionálás) esetén a bírói feladatok köréből kivehetők s a megfelelő intézmény teendői közé sorozhatók. Ezeknek az elveknek megfelelően van rendszerre — gyakorlati megvalósítás nélkül — a mai Öe., melynek két

nagy feladata közül egyik sem igényel bírói tevékenységet, sem a materiális ügybirálat, sem az annak nyomán bekövetkező formális tanúsítás, azok egyikéhez sem szükségesek az egyedül a bíróságot megillető kényszerítő rendelkezések, de célszerűségi szempontok sem indokolják a bírói intézkedések szükségességét. Az ügybirálat feltétele a tanúsítás alapjául szolgáló s bizonyos rendben fellépő és e rend törvényei szerint megvalósuló tények és azok jogi következményeinek felismerésére való képesség, röviden a megfelelő szakismeret, mely nincsen a bírói ügyviteli szabályok és alaki intézkedések bilincseibe verve s mely a hatósági eljárás merevsége nélkül minden hagyatéki ügyben egy klinikai esetet lát és annak különös sajátságaihoz és az élet szükségleteihez hozzásimul. Ez a szakismeret egyedül a közjegyzőnél van meg, az ügybirálathoz és tanúsításhoz szükséges ez a szakismeret az Öe. egész menetének irányítását a kizárólagos közjegyzői illetékesség javára dönti el, aminthogy az örökösödési ügyek elintézésénél a közjegyzői közreműködés igénybevétele kezdettől fogva azért volt helyes, mert az ezekben az ügyekben nélkülözhetetlen tanácsadó, vezető, békéltető, egyességet létrehozó, kiegyenlítő, az évtizedekig eltartható per következményeiről felvilágosító tevékenység az eljárás közvetlenségének és szóbeliségének azt az alakját követeli, melyet megfelelő szakismereténél és gyakorlatánál fogva csak a közjegyző tud megvalósítani. Ez a gondolat volt az irányító, amikor a kezdetben csak ügyelőkészítő feladattal felruházott bírói megbízott, a közjegyző, hatáskörébe kerültek fokozatosan a hagyatéki ügy primér teendőinek ellátásai, úgy azonban, hogy a végleges ügybirálat és az intézkedés a megbízó hatáskörében maradt. Ezen az állapoton az 1894: XVI. t. c. lényegében keveset változtatott, annyit, hogy az incidentaliter adott megbízást kötelezővé tette. A bírói intézkedés pedig a közjegyző szakismeretének uralkodó hatásánál és működésének a lényeges körülmények összes mozzanatait kiderítő voltánál fogva észrevétlenül a formalizmusig süllyedt, amit nem a bíróság rovására kell írni, hanem a közjegyzők ügyelőkészítő tevékenységük kifogástalanságának javára, ami a megemlített és mindinkább differenciálódott szakértelmen felül a közjegyzői eljárással olyan szóbeli és közvetlen tárgyalási rendet honosított meg, mely a hagyatéki ügyek perenkívüli lebonyolítását, meg sem becsülhető permegelőzést és effektíve le nem mérhető bírói tehermentesítést eredményezett.

Ennek a módszeresen át sem gondolt perenkívüli közjegyzői

vezetésnek az elismerése az 1912: VII. t. c., mely munkamegosztást, tehermentesítést óhajtott, de a bírói hatáskört féltő ortodox felfogás respektálása mellett, az ügybirálatot átutalta ugyan a közjegyző hatáskörébe, de a közjegyző feletti bírósági gyámkodással és ellenőrzéssel súlyosbítva, olyképen, hogy a közjegyzőnek azóta nemcsak ügyelőkészítő, hanem ügybiráló jogköre is van, amely azonban csak bírói jóváhagyás esetén hatályos s ennek folytán az amúgy is értelmetlen s Öe.-unk alapelveivel ellentétes bírói hagyaték átadás, az Öe. befejező cselekménye bírói cselekmény maradt. Egyszerűbben ezt a „reform“-ot úgy jellemezhetnénk, hogy az eddigi egy ügybirálat helyébe kettőt tett, a közjegyzőét, aki a szóbeli közvetlen tárgyalás esetleg hosszabb egyezkedés eredményeképen, minden jogi hatás nélkül, jut a bírálathoz s a bírót — illetőleg a jogi pályán meginduló jegyzőét — aki merev és holt írásbeliség útján jut ugyanahhoz az eredményhez, de jogi hatással. Ime az egyszerűsítés és a bírói tehermentesítés helyett a bürokratikus munkaszaporodás!

A következő lépés az 1927: IV. t. c. volt, melynek indokolása elismeri, hogy még nem időszerű az Öe. mélyebbre hatoló revíziója és csak az eljárás egyes részleteit módosítja, elismeri az Öe.-nak az anyagi öröklési joggal való szoros összefüggését, a bíróságnak a közvetítő tevékenységtől való mentesítését és kilátásba helyezi a közjegyzői törvény módosítását is, hogy „az itt lefektetett átmeneti rendelkezések és hatáskör bővítés gyakorlati eredményei alapján a közjegyzői intézmény hatósági szervként teljesen kiépíthető legyen“ elismeri, hogy ez a törvény „az Öe.-nak csupán a gyakorlati élet követelte leghalaszthatatlanabb módosításait tartalmazza és éppen ezért az örökösödési jog és eljárás reformját szükségesnek és sürgősnek tartja s reméli, hogy az igazságügy-miniszter a vonatkozó törvényjavaslatot alkalmas időben be is fogja terjeszteni“. (Felsőház közjogi és törvénykezési bizottsága.)

A törvény életbeléptetése óta eltelt hét esztendő a novella félintézkedéseit kirívóbbá tette és egy alapos reform szükségességéről meggyőződött, bár az idő nem lett „alkalmasabbá“. S ha reámutatunk arra, hogy az 1912: VII. t. c. megalkotásakor az akkori igazságügy-miniszter azt jelenti, hogy „gyökeresebb megtakarítást eredményezne a bíróságokra az, hogy ha a közmegegyezéssel létesült osztály alapján a hagyaték átadását a bírói hatáskörből kivonva teljesen a közjegyzőre bízná a törvény“ s mellőzzük a be nem váltott ígéretek miatti jogos kritikákat, akkor az Öe. egész rend-

szerének olyan megkonstruálása, mely az Öe.-ban előírt minden birói teendőt a közjegyzők kizárólagos hatáskörébe utal, a közjegyzői intézmény genetikus nézőpontjából indokolt, ez az intézmény fejlődésének természetes rendje, azonban igazolni kell, hogy teleologikus és szisztematikus nézőpontból is a helyes megoldás a közjegyzőség kizárólagos intézményes igénybevétele a hagyatéki eljárás egész rendjén.

Kétségtelen, hogy az eljárási szabályaink és anyagi jogunk között elengedhetetlen összefüggés dacára a kettő között nincsen megvonható éles határvonal, mégis ezt az összefüggést megszakítja és az évtizedes fejlődési irányt megváltoztatja számos intézkedés, az eljárási szabályok rendszertelen javíthatása, ami egyúttal veszélyezteti az anyagi jog eredeti szellemét. A készülő anyagi törvényből az eljárási természetű rendelkezéseket a lehetőségig ki kell rekeszteni s az eljárási szabályokat összefüggően elgondolt rendszerbe foglalva az anyagi törvény előtt megalkotni, végigvonva az eljárási szabályokon vezérfonalul az eredeti célgondolatot, a közjegyzői közreműködés feltétlenségét és kizárólagosságát. A magánjogi törvénykönyv javaslata formai hatályba lépés nélkül is a birói gyakorlat által recipiálva van és a benne tételezett jogszabályok élő jogunkban megvannak, azok beszivárognak a birói döntéseken keresztül a jogéletbe. Nem szivároghatnak be azonban az eddig hiányzó, szükségesnek mutatkozó új intézmények főleg az eljárási természetű rendelkezések. Ezeknek az egységes kodexbe való felvétele a megalkotandó Öe. lényeges kérdéseit dönti el s a különböző bizottságok birálatán átszűrt szöveg eljárási rendelkezései útmutatások a kodifikálandó alaki jogra nézve. Viszont az új eljárási jogrendet, az örökségi jogok megszerzésének rendszerét a gyakorlati megvalósulás eredményei alapján kell a Mt. kiinduló pontjául tenni; az elvi állásfoglalás helye az új eljárási törvény, a prius az eljárási szabályok újból való megalkotása. A mai szövegből ki kell hámozni az eljárási rendelkezéseket, annak alapeszméi szerint megalkotni az új Öe.-t s nem az eddigi nyomokon haladva a mai rossz és hibás szabályok tovább foltoztatásával. Az anyagi kodex előtt kell megalkotni az eljárási szabályokat, amint azt a Mt. feltételezi indokolásában „a hagyatéki bíróság az e tekintetben tüzetesen kiépítendő eljárási szabályokkal... mely feltételek mellett, milyen módon lehet ily igazoláshoz jutni annak meghatározását a Mt. az eljárási jognak hagyja fenn... a hitelezők összehívásának módja az eljárási szabályokra tartozik... a megfelelő eljárási szabályok feladata lesz e

rendelkezés kiépítése... az eljárási szabályok feladata lesz az is, hogy a jószágnak az egyik örökös társ általi átvételét a perenkivüli eljárás körében is előmozdítsák... mikor lehet ilyen okirathoz jutni ez az eljárási jog körébe tartozik, hogy mi legyen az okirat hatálya: az anyagi jog körébe“ az eljárásjogi jellegű rendelkezéseket magában foglaló törvény megalkotása elsődleges feladat. Ezt a törvényt nem lehet esetlegesen megalkotni; hanem az új közjegyzői rendtartással időbelileg koincidálóan s annak a vezérelvnek a szemmeltartásával, mely a fejlődés irányába behelyezkedve a közjegyzőnek nagyobb hatáskört biztosít, megszünteti birói megbízotti minőségét és a birói felülvizsgálat alá rendelt feladatait s az Öe. minden teendőjét a közjegyző önálló és kizárólagos hatáskörébe utalja. Nem azzal a félszeg bátortalansággal kell a feladatot megindítani, mely az 1912:VII. és 1927:IV. t.-c.-eket jellemzi, ahol a bíróságnak nem jogszolgáltatási természetű feladatai és felülvizsgáló jogköre érintetlenek maradnak, hanem olyan lendülettel, melynek ereje a gyökérig hatoló munkát és az eredeti cél megvalósítását elvégezni képes.

Az újítások részletes felsorolása és áttekintése meghaladja e tanulmány kereteit s kodifikáló jellegű volna. Az alapelv a mai meg sem változtatható ipso jure öröklési rendszernek tökéletes kiépítése, ebben a rendszerben az örökösök egymásközötti megegyezésének, meg nem egyezés esetében a későbbi birói döntéshez szükséges jogi hatású tényeknek, a hagyatéki állag és örökösödési jogoknak, a felek joglétesítő nyilatkozatainak hites tanusítása, mint önálló és nem átruházott közjegyzői feladat, külön hatósági jóváhagyás nélkül.

Helyes és indokolt fenntartani az állami (közjegyzői) beavatkozás kötelező voltát, amikor bizonyos megállapításoknak és megelőző intézkedéseknek szüksége forog fenn (az Öe. kötelező megindítása) amikor az örökléstől függő jogviszonyok rendezése az örökösökön kívül harmadik személyeket is érint, amikor a jogok érvényesítésének eszközeit biztosítani kell; a kötelező állami — közjegyzői — beavatkozás az örökös személyállapota szerint és a közletétekre és telekkönyvezett ingatlanok jogi helyzetének rendezettségére való tekintettel fenntartandó valamint az Öe. hatáskörrel és illetékeséggel bíró közjegyző meghatározása. De az eljárás megindításának cselekménye a közjegyzőre átruházható, mert itt nincs a birói kényszerítő hatalomra szükség az eljárást meg nem indító örökös ellen a birói hatalom is csak joghátrányokat állapít meg. A haláleset felvételének ellenőrzése nem birói feladat, az előleges biztossági

intézkedések tekintetében a közjegyző kizárólagos intézkedési jogosultságának megállapítása legalább is azzal a megnyugvással történhetik, mint amellyel a jelenben a halálesetet felvevő közeg illetőségébe utaltatott ez a jog. Az eddigi járásbirósági nyilvántartások amúgy sem haladták meg a kezelő személyzet által eszközölt sablonos nyilvántartások kereteit; ezeket, valamint a rendbirságolások végett a közigazgatási hatósághoz intézendő megkeresést a közjegyző elintézheti. Az Öe.-nek a végrendelet kihirdetéséről szóló fejezetéből a birói közreműködés kirekesztése nem okoz érezhető nehézséget, a Mt. új szövege a korábbi javaslatnak a végrendelet kihirdetéséről szóló rendelkezéseit és azt az intézkedést, melynek értelmében „kihirdetendő minden okirat, mely alakja vagy tartalma szerint végrendeletnek tűnik fel“ mellőzte és a végrendelet kihirdetésnek alakosságait az eljárási jognak engedi át. Az Öe. fakultative lehetővé teszi a végrendelet közjegyző általi kihirdetését, az áttérés a közjegyző kizárólagos végrendeletkihirdetési köteletségére csak a fejlődés menetében egy lépés, minthogy a kihirdetés valójában nem más mint jognyilvántartó cselekmény. A szóbeli végrendelet tanuinak kihallgatását már fentebb közjegyzői hatáskörbe utaltuk. A leltározás célja a hagyatéki vagyontárgyak elrejtésének és eltitkolásának lehetőségével szemben az örökösöknek, hitelezőknek és a kincstárnak biztonságot nyújtani és a hitelezőkkel szemben az örökös tárgyi felelősségének határait megállapítani, mely célok eléréséhez a közjegyzőnek az Öe.-ban megállapított jogköre a birói közreműködés teljes kizárásáig való kiterjesztéssel megfelelő, a biró rendelkezésének kieszközlése céltalan munkapazarlás. A Rn. 61. §. szerinti közjegyzői letét sporadikus példája a birói igénybevétel kizárhatóságának. A hagyaték tárgyalásának teendői ma — sok akadály törvényes eltávolítása után — kizárólagosan közjegyzői teendők. Ennek a fejezetnek azok a rendelkezései esnek el a reform során, melyek a közjegyzőnek a bíróság részéről való ellenőrzésére vonatkoznak. Ha az Öe. 49. §. megfelelőnek tartja a közjegyző mulasztásainak fegyelmi úton való megtorlását, akkor az Öe. 11. §. helyett a fegyelmi eljárás, a Rn. 93. §. helyett a közjegyzői kamara megfelelően elegendő megoldás és a mai rendszer kereteinek megtartásával a közjegyzői kamara intenzivebb felügyeleti joga fejlesztendő ki. Árnalatokban is van módosításra szükség s csak példaképpen említjük fel az Öe. 59. §. c. pontjának a Mt.-el való szükséges egybehangolását. A hagyaték átadásban megnyilvánuló birói cselekmények ugyanacsak megszüntethetők.

A hagyatékátadó végzés nem önálló és ellentétes igényeket véglegesen eldöntő birói határozat, hanem csak a haláleset folytán bekövetkezett vagyonátháramlásnak az örökösök meghallgatása után kiderített tárgyi körülményeit és jogi eredményeit magában foglaló kivonata és összegezése, valójában tehát minden vonatkozásban fedi a közhitelű tanusítás fogalmát. Amint az 1894: XVI. t. c. indokolása mondja: „a hagyatékra vonatkozóan öröklés útján szerzett, kimutatott vagy kiderített jogok hatósági igazolásában az érdekelték között létrejött megállapodások hitelesítésében és az öröklés esetének beálltával átalakult jogviszonyok rendezése, különösen pedig a jogszerzés nyilvántartása végett szükséges birói intézkedések megtételében áll.“ Ezek a teendők, a jogok igazolása, a megállapodások hitelesítése, a jogviszonyok rendezése, a jogszerzés nyilvántartása, mind valósággal olyan teendők, melyeknek elvégzése a közjegyző sajátlagos rendeltetése és nem birói feladatok. A hagyaték úgynevezett átadása, a hites tanusításnak egy neme, melynél a bíróságot megillető kényszerítő hatalomra szükség nincs és nincsen jogpolitikai indoka sem a közjegyzői intézmény által létesített másik igazságügyi közeg, a közjegyző, kizárólagos működésének kirekesztésére, feltéve, hogy a közjegyző tanusításának a birói határozattal tartalmilag és alakilag is egyenlő értéket adunk. Ha a közhitelű tanusítások a birói kézről fokozatosan levéve a közjegyzőnek adatnak át, akkor az Öe. legjelentősebb, de kizárólagosan tanusítási cselekménye: az átadás is kiveendő a birói jogkörből, átadva a tanusításokat teljesítő igazságügyi közegnek, mi által a közjegyzői intézmény jogszolgáltatási jelentősége belső tartalommal megtelik s eredeti célja eléréséhez közeledik. Az átadással kapcsolatos és azt megelőző eljárási cselekmények közül megfelelő eljárási szabályok megalkotásával a közjegyző azokat a kérdéseket is megoldhatja, melyek a kötelesrész összegének megállapítására és biztosítására vonatkoznak, az utóörökösödési jog feljegyzésének törlésére, az özvegyi jog és a hagyományok biztosítására vonatkoznak. Ezzel kapcsolatosan a jelenleg hiányos Öe.-t ki kell egészíteni megfelelő eljárási rendelkezésekkel, melyek az átadó végzés perenkívüli hatályon kívüli helyezését szabályozzák (Mt. 2078. §.). Az illetékek biztosítása és kiegyenlítése körüli birói közreműködés lényegében nyilvántartó intézkedésekben merül ki, melyek az illetékek kiszabása, nyilvántartása és behajtása körül a közjegyzőre ruházott újabb feladatok várható tovább fejlesztésével és azok útján a közjegyző által kifogástalanul teljesíthetők.

A perre utasítás s ezzel kapcsolatban bizonyos praeculziv természetű határidők megállapítása, továbbá a hagyaték kezelése biztosítása és értékesítése körüli teendők már a bírói hatalom kényszerítő erejét alig-alig nélkülözhetik s ezért a bíróságok tehermentesítése végett az Öe. teendőinek a közjegyzőkre való kizárólagos átruházása esetén az anyagi jogban kell ezeknek a nehézségeknek látszó akadályok elhárítására megfelelő biztosító szabályozást találni. A perre való utasítást a közjegyző akadály nélkül teljesítheti, a praeculziv határidők elmulasztásából eredő hátrányokért megfelelő intézkedés lehet a rosszhiszemű örökös cselekményeinek súlyos következményekkel való felruházása, mely a perindítás elmulasztásának következményeit enyhítheti. A perre utasítás ma az Öe. 89. §-ának intézkedései folytán amúgy is veszít abból a jelentőségéből, mely indokolhatná ennek a teendőnek a bírói kézben való hagyását s egyben az Öe. előkészítő jellegét és a közjegyző hatáskörébe való utalását érthetőbbé teszi. A hagyatéki zárlat elrendelésének esetei és módja a végrehajtási törvény egységes konstrukciójakor ott lesz megfelelő helyen szabályozva, a hagyatékhoz tartozó vagyontárgyak elárverezése ma is inkább csak az összes érdekelt megegyezése esetén, illetőleg olyan okok miatt rendelhető el, amikor ennek az intézkedésnek a megtétele nem kíván sem bírói cognitiót, sem bírói hatalmat.

Az örökösödési és hagyományi bizonyítvány kiadásának kérelmezése folytán megindult eljárás már ma is a közjegyző és a hagyatéki bíróság között megosztott, a helyes fejlődés egy szűkre szabott programban is a hagyatéki bíróság bevonásának teljes megszüntetése lehet.

Az átdolgozásra váró Öe. a formálisan még életbe nem lépett Mt. anyagi rendelkezéseinek eljárási természetű részeit magában kell hogy foglalja. A Mt. ama szabályai, melyek a hagyatéki bíróság hagyatéki, illetve ügygondnok kirendelési jogkörét bővítik (1950. §.) a közjegyző jogkörének bővítéseként lesznek értendőek és pedig az Öe. 114. §. esetében is (2072.) az örökség és hagyomány visszautasítását (2060.) annak kifejezett elfogadását (2061.) nem a hagyatéki bíróságnál, hanem a közjegyzőnél kell bejelenteni, a nyilatkozat beadására határidőt (2067.) a közjegyző tűz ki, az elfogadás vagy visszautasítás megtámadását (2069—2070.) a közjegyzőnél kell bejelenteni. Az öröklési jogot tanúsító határozat (2075. és következő szakaszok) a jövőendő Öe. alapvető kérdéseinek eldöntését magában foglaló s eljárási jellegénél fogva feltétlenül az Öe.-ban szabályo-

zandó s mint bírói kényszerrel nem igénylő intézkedés és bizonyos jogi vonatkozású tényeknek hites tanúsítása feltétlenül a közjegyző hivatásos teendőjét képezi, úgy, mint a hagyatékátadó végzés, mellyel azonosan, mint perenkívüli uton létrejött igazolás nem áll útjában annak, hogy az öröklési jogok a törvény rendes útján érvényesíthetők. Az államkincstár öröklési jogának megállapítását (2081.) a közjegyző eszközli. A hitelezők összehívása (2099—2105.) és a hagyaték gondnoki felszámolása (2106—2120.) az eljárási jog körébe tartoznak, ahol a bíróság közreműködése az elérendő cél veszélyeztetése nélkül mellőzhető, a gondnok felügyelete amúgy is merőben adminisztratív intézkedés. A végrendeletmegtámadási szándék bejelentése (1956.) és a határozatlan végintézkedési nyilatkozat meghatározása (1875.) az intézkedések jelentőségénél és céljánál fogva is a kihirdetést eszközölő, illetőleg a hagyatékot tárgyaló közjegyző előtt teljesítendőek.

(Folytatjuk.)

Néhány szó a jegyzői magánmunkálatokról.

Ebben a kérdésben e helyen még nem szólaltam fel, csupán a Nemzeti Ujságban fejtettem ki néhány évvel ezelőtt álláspontomat, mely — amint talán felesleges is külön kiemelnem — azonos a magyar kir. közjegyzői kar álláspontjával.

Akkor Koncz János dr. a községi jegyzők országos egyesületének elnöke válaszolt ugyanabban a napilapban cikkemre megforgatván felettem az ellenvélemény rozsdás fringiáit. Ugyanezekkel a fegyverekkel találkozunk ma is a zugirásatról szóló törvényjavaslat képviselőházi és felsőházi vitája során. Magát a kérdést a vita és az abból kikerült törvény nem döntötte el. A helyzetkép nem változott. A két tábor: a magánmunkálatok pártfogói és ellenzői továbbra is szemben állnak egymással.

Legyen szabad a dolgok illetően állásában röviden körvonalaznom tárgyilagos véleményemet, tárgyilagosa azért, mert egyrészt mint felejtethetlen édesatyám, az ügyvédi okleveles közjegyző fia, nem nézhetek ellenséges szemmel arra a karra, melyhez ő tartozott, másrészt, mert a trianoni békeparancs következtében még mindig külföldi törvények uralma alatt élek és működöm.

Maga a kérdés nem is olyan egyszerű, mint az első pillanatban látszik. A folytonos rámutatás a mi szaklapunkban s elvértve talán néhány más jogi szaklapban is, a jegyzői magánmunkálatok során elég sűrűn elkövetett botlásokra, az ezek közt felmerült csodaszörnyekre — úgylátszik — nem alkalmas arra, hogy magát a jegyzői magánmunkálatok kérdését elvi megoldáshoz vezesse, mert a kérdés súlypontja nem az idevonatkozó érvek és ellenérvek mérlegelésén, hanem magának a kérdésnek a magyar jogrendszer általános szempontjai alá helyezésén nyugszik. És itt mindjárt kizárni, illetőleg a legszükségesebbre szorítani kívánom az összehasonlító jogtudománynak segítségül hívását, mert hiszen a külföldi jogokban analog jelenségekkel nem igen találkozhatunk.

Hosszú út vezet a törzsszerkezettől az alkotmányos királysáig — a törzsek közös vagyonszerkezetétől a hűbériségen és az úrbéri függőségen keresztül az egyéni szabadságon és magántulajdonon felépült s legújabbban itt-ott a közérdekű megkötöttség feltjaival tarkított jogrendszerig, de talán még hosszabb és nehezebb az út a kétségtelenül ősi szokás jogtól, az írott jog kifejlődéséig. A szokásjog leírás után sem válik írott joggá. Verbőczy Hármaskönyvének joganyaga is szokásjog maradt és az a bíróságok joggyakorlata a mai napig, dacára, hogy vastag kötetekben nyert megörökítést. Szokásjog mindaz, amit nem a törvényhozás állapít meg s így a magyar magánjog túlnyomó részben csak töredékeiben vált írott joggá, bár a kodifikációs törekvések lassan, de biztosan azzá fogják változtatni. De azért ne higyjük, hogy a szokásjog meghal, mert adva csak az elmúlt idők joga van. A jelen joga, az élő jog nincsen adva, de fel van adva, mégpedig nekünk, akik annak kiképzésén napi munkánkban dolgozunk. A jelen joga az érvényesjog, a ma joga. De ezt a szót nem szabad naptári értelemben vennünk. Az érvényesség kezdőpontjától annak megszűnéséig a tárgyi jog minden része külön-külön a jelen joga marad, tehát minden jogszabály megszületésétől elmultáig külön életet él. Úgy létrejöttének, mint meghalásának más-más oka, külön története van, sőt életében még a virágzás és elsoványodás korszakát is megkülönböztethetjük. De örök emberinek és változhatatlannak látszik — a jogképesség különböző fokozataitól itt eltekinthetünk — a művelődés legelső csiráitól kezdve a jogügyletek létrejötténél az akaratkijelentés és a kétoldalú jogügyleteknél, a szerződéseknél az akaratharmónia, a megegyezés. A szerződésekre vonatkozólag bizonyos az, hogy az emberi élet — az öntudatlanság és tétlenség

idején kívül — már jóformán a gyermekkortól kezdve apróbb-nagyobb szerződések láncolatából áll. Már a gyermek cserél-berél, mint a Jamboree óta mondják: csencsöl, zsebpénzéből uzsonnát vásárol, a gazdagabbja szegény pajtásának szolgálatát megfizeti, mint ifjú egyetemi polgár lakást bérel, kosztot fogad, óráját becsapja, ruháit eladja a handlénak, a felnőtt önálló ember, pedig nap-nap mellett jogügyleteket köt, nem utolsó sorban házassági szerződést, háztartást vezet, gazdálkodik birtokán, műhelyében, üzletében, hivatalt vállal, az állammal, bankkal, főnökével szolgálati szerződést köt, mások ügyeinek intézését vállalja, szóval: élete kisebb-nagyobb jogügyletek szakadatlan láncolatából áll utolsó leheletéig, mindaddig, amíg örök rendeltetésénél fogva kiesik az élő emberiség kötelékéből, de életének jogi hatása a következő nemzedékre, sőt néha a nemzedékek egész sorára terjed (alapítványok, hitbizományok, vitézi telkek stb.). A jogügyletek eme széduletes forgataga túlnyomó részben ember és ember közt, kézzől-kézre, tanúk nélkül és minden formáság nélkül élőszóval jön létre s hogy a szóbeszédben, az átadásban, az ellenérték átvételében, az élet köznapi cselekvényeinek millióiban jogügyletek megkötése és teljesítése rejlik, tudatalatt marad rendszerint és mindörökre. A cselekmények e szövevénye mindig bonyolultabbá válik a fejlődés következtében és még annak kezdetén kizárólag a szokás uralma alatt áll és sohasem szabadul teljesen annak befolyása alól, később törvényekben nyer szabályozást, melyek különböző célok, nem utolsó sorban az uralkodó társadalmi réteg fenntartása és megerősítése érdekében korlátozásokat, formához kötöttségeket rendelnek el. Ezekről a földhöz nem kötött internacionális színezetű, a legújabb időkig az államalkotó néptől eltérő származású kereskedő és iparos osztály idegenkedik. Így látjuk, hogy a nagyipar és nagykereskedelem, a pénzüvilág köreiben óriási értékek cserélnek gazdát teljesen formátlanul, szóbeli kötések útján, leginkább azonban levél és ellenlevél alakjában. Viszont itt ezeknél az osztályoknál van eredete a legformálisabb ügyleteknek, a váltóknak, csekkeknek, szállítóleveleknek, kereskedelmi utalványoknak stb., jelölül annak, hogy a legszabadabb forgalom sem nélkülözheti az írásbeliséget. Mellőzzük az írásbeliség behozatalának és fejlődésének fejtegetését, ami a jogtörténetbe tartozik, csak arra mutatunk rá a legnagyobb nyomatékkal, hogy az írásbeliség mindenütt — a műveltség megfelelő korszakában — az ingatlan vagyona vonatkozó jogügyleteknél lép fel és jog-

politikai indokolását abban a fontosságban találja, melyet minden nemzet a földnek az állam anyagi testének s annak egyes még legkisebb részeinek is tulajdonit.

Az egyes jogrendszerek általában a formaszabadság elvét fogadják el. Ez jut kifejezésre az Optk. 883. §-ában, mely így szól: „Szerződést szóbelileg, vagy írásbelileg lehet kötni; bíróság előtt vagy bíróságon kívül; tanukkal vagy tanuk nélkül. Az alaknak eme különbözősége azonban eltekintve a törvényben meghatározott esetektől, a kötelelem tekintetében nem tesz különbséget.“ Nem szabad e törvényhely olvasásakor felednünk, hogy annak meghozatala idején Ausztriában a bíróságokon egyéb hiteles hely, vagy hiteles személy nem volt, de telekkönyv sem, egyes városok kivételével úgy, hogy az Optk. szövege szerint csupán az ajándékozás tényleges átadás nélkül (943. §.) a halálesetre szóló ajándékozás (956. §.) és a házassági szerződések (1249. §.) megkötésénél volt, az írásbeliség kötelező közokirati kényszert az Optk. nem ismer. A tkvi rdts. hozta be a bejegyzések alapjául az írásbeliséget, a közjegyzői törvény 1871-ben bizonyos, csekély számú jogügyletekre nézve, a közokirati kényszert. A német ptk. az akaratnyilvánítások terén szintén a formaszabadság alapján áll. A 125. §. szerint érvénytelen a jogügylet, ha a törvényben meghatározott, vagy a felek által kikötött alakiság megtartása nélkül jött létre. Az alakiságokat a 126—129. §§-ok szabályozzák nagyon érdekes módon. Ezek bővebb ismertetése ide nem tartozik. Maga a törvény egy tucat esetben kíván írásbeliséget és majd kétszerannyi esetben közokirat felvételét. A francia jogban az írásbeliség dominál. A Code Civil 1341. §-a szerint a jogügyletek megkötésénél 150 frc. értéken felül az írásbeliség szabály. A bizonyítás tana a magánjogba tartozik. Ez írja elő a bizonyítás terhét, az okiratok formáit és ezeknek, valamint a tanuvallomásoknak bizonyító erejét. Csupán a bizonyítékok alkalmazásának módja nyert a Code de procédure civile-ben szabályozást. — A régi magyar jogban háromféle faját különböztették meg a jogügyleteknek: 1.) formátlan akaratmegegyezések pl. adásvétel, bérlet, 2.) reális, vagyis a dolog átadásával kapcsolatos szerződések, mint a kölcsön, haszonkölcsön, letét, zálog, 3.) írásbeliséghez kötött szerződés az 1729:30 t. c. szerint a peregyesség. Közokirati alakhoz, hiteles helyek által történő felvételhez kötötték törvényeink az örökvallásokat, vagyis a nemesi jogok elidegenítését. (Hármaskönyv I. Rész 24.58-60. c.) A forma megtartása nélkül történt elidegenítés

csupán zálog erejével bírt. A városi polgári javak elidegenítése a bíró és két esküdt polgár jelenlétében kell, hogy történjék. Írásbeli alak nem kötelező, sőt az ilyen javakról az ország bírói és a hiteles helyek előtt felvett okirat érvénytelen. (Hk. III. R. 13. c.) A jobbágyoknak az úrbériség megszüntetése előtt nem volt saját ingatlan vagyonuk. A török hódoltság után történt települések és az u. n. szabad kerületek nem állottak az úrbériség uralma alatt és szabad birtokaikra vonatkozólag azt a jogi célt, hogy ne kerüljenek idegen kézre, részint azok a törvények, melyek ingatlan vagyon szerzését, vagy az egész ország, vagy bizonyos városok a lakosság némely rétegeinek megtiltották, részint vármegyei, városi vagy kerületi statutumok iparkodtak megvalósítani.

A közokiratok alakszerűségei számosak voltak és a kicsinyességig menően meg voltak határozva. Törvényeik rendelték már az Árpádok korában is, hogy az ország főbírói is vehetnek fel közhitellel okiratokat. Törvények szabályozták azt is, hogy a káptalanoknak és konventeknek mely tagjai és mi módon vehetnek fel közokiratokat. A reformáció kora óta a vármegyék egyes tisztviselői is vettek fel örökvallásokat. Mindez a magánjogi perenkívüli tevékenység az 1874: XXXV. t. c. által a kir. közjegyzőkre szállott, akiknek hatásköre, eljárása, felelőssége és reform törekvései jól ismertek olvasóközönségünk előtt.

Nem nyert sehol törvényeinkben megállapítást a magánokiratok felvevőjének személye. Jogunk nem ismerte a bíróságok okiratoló tevékenységét mint a német és osztrák jog és csupán a közjegyzői törvény engedte meg ez irányban a járásbírók vezetésének subsidiárius közreműködését, mely azonban csak közokiratok felvételét teszi lehetővé. Ausztriában a hagyatéki és a gyámügyek bírója az 1854. aug. 9-iki pátens 293. §-a alapján magánokiratokat is felvehet. A németországi bíró a közjegyzőkkel konkurráló hatáskörrel bír. A francia jogvidék bírója egyáltalán nem okiratolhat. A közjegyző hatásköre kizárólagos. Felvehet magánokiratokat is, ha a törvény nem kíván közokiratot. De magánokiratot bármely írástudó készíthet. Így van ez az angol jog vidékén is, ahol viszont a közjegyzői intézmény kontinentális formája ismeretlen és a közjegyzők működése aláírások, másolatok hitelesítéséből és tanusítványok szűkkörű felvételéből áll.

Magánokiratok felvétele általában mindenhol minden írástudónak meg van engedve és korlátozó intézkedések épen csak a zugírászatot tiltó és büntető rendszabályokban találhatók. Kivált-

ságot bizonyos személyek sehol sem élveznek, bár tagadhatatlan, hogy az államnak a magánjogra is kiterjedő óvintézkedési jogánál fogva elméletileg joga van a magánokiratok felvételét is bizonyos esetekben a személyek bizonyos kategóriáira korlátozni s ily módon a közhitelnek bizonyos alacsonyabb fokát létesíteni. A gyakorlatban erre nem tudok példát, mert pl. a munkásszerződéseknél csupán az aláírások megtörténténél szükséges a községi előljáróság tagjainak jelenléte, ami tehát az alsóbbrendű hitelesítésnek egy neme. Magát az okiratot azonban bárki elkészítheti.

A falu jegyzője mint okiratoló személy jóformán csak az úrbériség megszűnése után tűnik fel szórványosan. Történelmi tény, hogy a községi jegyzőség nem magyar, hanem a XVIII. század elején Németországból importált intézmény. Kimutatható nyomát a bácsvármegyei Szivác községben találjuk, melynek a rajnai — Pfalzból származó német telepesei hozták magukkal Schreiber-jöket, akik a kamarai birtokból fél telket kaptak használatul. A német lakosságú városainkban a Schreiber mellett a Sieglert is megtaláljuk, aki mint hiteles személy a Schreibertől felvett okira rányomta a városi pecsétet. Ő maga szegény, gyakran írni sem tudott. A telekkönyvi intézmény behozatala, a közjegyzőség felállítása az abszolutizmus ajándéka volt. Az utóbbi, t. i. a közjegyzőség akkor hazánkban nem tudott gyökeret verni, de a notarius cím egyezése 1861. után a községi jegyzőkhöz terelte a lakosságot jogügyeiben főképp a hiteles helyek távolsága, működésük nehézsége, az ügyvédi kar gyérsége miatt. Ilyen állapotban találta a magyar jogéletet a magyar kir. közjegyzőség születése idején és mert hatásköréből — helyesen vagy helytelenül: ez más lapra tartozik, — kizárták a magánokiratok felvételét, a községi jegyzők azóta e téren az ügyvédekkel és a zugírásokkal osztozkodnak.

Működésük ellen elvi szempontból alapos kifogás emelhető, mert már a magánjogi okiratok felvétele tagadhatatlanul adminisztratív természetű: nem esik a bíraskodás, hanem a jogszolgáltatás közigazgatási feladatai közé. De éppen ezért mégis csak nem az állami és önkormányzati adminisztráció tárgya, hanem az egyén magánérdekű tevékenységének körébe esik, melyre az államnak csupán a megelőző jogvédelem szempontjából van felügyeleti joga és különösen kötelessége. Ez utóbbi csupán abból áll, hogy gondoskodni tartozik a jogi cselekvőképesség pótlásáról, a jogképességnek bizonyos esetekben megadásáról, jogtudó egyének kiképzéséről és a közönségnek hozzáférhető módon

elhelyezéséről. E feladatának az állam nem a legszerencsésebben tesz eleget akkor, ha a községi jegyzőknek a magánmunkálatokat megengedi. Lehetnek ezek sablonszerűek, tehát különösebb jogi képzettség nélkül is elvégezhetőek, de azt minden jogászember tudja, hogy néha a legegyszerűbbnek látszó eset is bonyodalmak szülőjévé válhatik. Mindenesetre nagyobb biztosítékra volna szükség, mint a jegyzői tanfolyam magán- és eljárási jogi tananyagának melléktan-tárgyként elsajátítása.

Leghelyesebb lenne a jogpolitika szempontjából az ingatlanokra mint a magyar állam területnek nagyságuktól és értéküktől függetlenül egyaránt fontos részeire vonatkozó jogügyleteknél a közokirati kényszert behozni, de ha ez egyéb politikai tekintetből nem lehetséges, mindenesetre fel kellene függeszteni azt az ádáz harcot, mely a magánmunkálatok tekintetében fennáll és legalább keret-törvényt hozni, mely az igazságügyminisztert feljogosítja, hogy bizonyos területen a lakosság bizonyos számára eső meghatározott számú jogászok (ügyvéd, kir. közjegyzők) megtelepülése esetén az ingatlanra vonatkozó jogügyletek írásba foglalását a jegyzőknek megtilthassa. Így talán megszűnik az ügyvédeknek a városokba torlódása, azok eloszlása az országban egészségesebb lesz és a községi jegyzők lassan az egész országban visszatérnek igazi feladatukhoz az önkormányzati és átruházott állami közigazgatás intézéséhez, ami a mai gazdasági és szociális igazgatás korszakában elég is, szebb is mint a mégis csak idegen hatáskörbe avatkozás.

Kubinyi Elek.

* * *

Közreadtuk ezt a jogtörténeti nézőpontból is érdekes cikket, meg kell azonban jegyeznünk, hogy a jegyzői karral szemben bennünket ellenséges indulat sohasem vezérelt. Ellenségeknek őket nem tekintjük, sőt közigazgatási tevékenységüket mindig megelégedett elismeréssel honoráltuk. Azonban ne sutor ultra crepidam! Méltóztassanak a jegyzőknek ott maradni, ahova őket a jogéleti berendezés állította, vagyis intézzék továbbra is teljes megelégedésünk mellett a közigazgatás kétségtelenül fontos és elég munkát adó ügyeit. Ez ellen kifogása senkinek sem lesz s ebben a szigoruan közigazgatási hatáskörben módjuk lesz beigazolni Némethy Károlynak a felsőházban elhangzott azt a megállapítását, hogy a magyar falusi jegyzőnek nincsen párja az egész világon. A magánjog területére azonban igen súlyos kártokozás és a

jogállami presztizs csökkenése nélkül kontárokat beengedni nem lehet. Ebben a kérdésben már semmi provizorikus megoldást, semmi keret törvényt akceptálni hajlandók nem vagyunk. Ebben a kérdésben tehát a cikkíró álláspontját nem oszthatjuk, sőt ennek a határozott és feltétlen elvi nézőpontnak erőteljes kidomborítását vártuk volna a különben érdekes cikk konkluziójaként.

Az új osztrák közjegyzői „Kari biztosítás.”

Dr. Reichel Eduardnak, a bécsi kir. közjegyzői kamara elnökének a „Notariatszeitung“ március 15. számában megjelent cikke.

Ismerteti Magyary-Kossa Zoltán dr.

Az osztrák szövetségi kormánynak 1934. évi február hó 1. napján kiadott és a közjegyzői biztosításról szóló 1926. évi október hó 28.-iki törvényt megváltoztató szükségrendeletével a korhatár és az aggkori ellátás körül folyó két éves harc végetért.

Alábbiakban közöljük ennek a harcnak rövid áttekintését, azután a szükségrendelet új rendelkezéseit és azzal kapcsolatban a szükségrendelet következményeit.

I.

A korhatárnak a közjegyzői intézménynél való bevezetése a kart régebben és ismételtén foglalkoztatta, a kérdés behatóbb tárgyalására azonban egyik esetben sem került sor, mert a rossz és bizonytalan gazdasági viszonyok következtében a kar tulnyomó többségének az volt az álláspontja, hogy a kérdés megoldása a jobb és főképpen szilárdabb gazdasági viszonyok bekövetkezése előtt keresztül nem vihető.

Az alapvető felfogásban a vélemények megoszlottak: nyugodtan állíthatjuk azonban, hogy a korhatár bevezetésének nem csak a helyettesek, hanem a közjegyzők között is számos híve volt.

1932. február 24.-én azután ismét felszínre került a korhatár kérdése, a kar vezetőinek nagy meglepetésére. A kezdeményező nem a kar vezetősége, sem valamelyik kari szervezet, nem is a helyettesek szervezete volt, hanem a szövetségi igazságügyminiszterium, még pedig a közjegyzői kar egy tagjának indítványa alapján.

1932. február 24.-én Dr. Antoni udvari tanácsos, a közjegyzői ügyek előadója az igazságügyminiszteriumban, közölte, hogy dr. Schuschnigg szövetségi miniszternek eltökélt szándéka, hogy a közjegyzői intézménynél bevezeti a 70 éves korhatárt és hogy ezzel kapcsolatban csak a keresztülvitel módját illetően hajlandó tárgyalásokba bocsátkozni. A tárgyalások során annak az alapelvnek kell érvényesülnie, hogy a korhatár bevezetése folytán távozó közjegyzők megfelelő ellátásban részesüljenek, másrésztől pedig, hogy a közjegyzői kar az ezzel kapcsolatban felmerülő nagyobb terheket viselni tudja.

Már ekkor felmerültek alapvető aggályok és a közjegyzői kar képviselői rámutattak arra is, hogy a korhatár bevezetése a közjegyzői karnak tisztára belső ügye, amelyről kizárólag a közjegyzői kar hivatott dönteni, annál is inkább, mert a terheket is önmagának kell viselnie és hogy a korhatár bevezetése szerzett jogokat sért. Az igazságügyminiszterium részéről azt hozták fel, hogy a közjegyzők „közfunkcionáriusok“ és így reájok is, éppen úgy, mint a bírákra, alkalmazni kell a korhatárt, hogy a közjegyzőségek igen könnyen „sine curákká“ válhatnak és hogy az igazságügyi kormányzatnak ügyelnie kell arra, hogy közjegyzői állásokat csak olyan egyének töltsenek be, akik a szükséges testi és szellemi erővel rendelkeznek. A közjegyzői kar részéről Dr. Reichel Eduard a bécsi közjegyzői kamara elnöke erre azt az ellenvetést tette, hogy a közjegyzői és bírói állás között fennálló egyéb alapvető eltérésektől eltekintve is, ez a felfogás csak akkor érvényesülhetne, ha az osztrák közjegyzői intézménynek éppen olyan nagy és biztosított működési köre volna, mint más államok közjegyzői intézményeinek.

Már ekkor rámutattak arra, hogy mindaddig, míg a biztosítási törvényben a szolgáltatások a tőkefedezeti elv alapján vannak felépítve, a korhatár bevezetése már azért sem lehetséges, mert a közjegyzői kar a többlet szolgáltatásokat nem képes viselni és hogy olyan időkben, amelyekben a közjegyzők jövedelmei a díjszabás leszállítása és a rossz gazdasági viszonyok következtében állandóan csökkennek, ilyen többlet szolgáltatásokat reájok hárítani lehetetlen.

Az 1932. április 17.-én megtartott XV. kamaraközi értekezlet a korhatár kérdésével behatóan foglalkozott és a következő határozatot hozta:

1. A korhatár bevezetését az igen rossz és mindenképp felett bizonytalan viszonyokra való tekintettel, ez alkalommal el kell ejteni.

2. Amennyiben az igazságügyminiszterium a korhatárt mégis ráerősokolná a karra, úgy a következő irányelveknek kell érvényesülniök:

a) A korhatár 75 évben állapítandó meg.

b) A nyugalomba vonuló közjegyzők az utolsó 10 évi átlagos jövedelmüknek 80%-át kitevő, havonta legalább 500 és legfeljebb 1000 S.-re menő, „öregségi járadékot“ kell, hogy kapjanak.

3. A közjegyzői biztosítási törvényt annyiban meg kell változtatni, hogy a tőke fedezeti rendszer helyébe a tiszta kivetési rendszer lépjen, amikor is az eddig összegyűjtött tőke tartalékalap gyanánt szolgál. Az özvegyi és árva-járadékot fel kell emelni.

4. A közjegyzői intézmény hatáskörét biztosítani és kiépíteni kell.

5. A járadékokat mentesíteni kell a járadéki adótól.

Ezeket a határozatokat, részletes indokolással együtt, közölték az igazságügyminiszteriummal. A tanácskozások kezdetén a közjegyzői kar számos tagja hajlandó lett volna a korhatár bevezetéséhez, bizonyos feltételek mellett, hozzájárulni, utóbb azonban, a gazdasági viszonyok rosszabbodása miatt, ezeknek száma állandóan és jelentékenyen csökkent. Ezek után úgy látszott, mintha a kérdés nyugvópontra jutott volna, azért, mert a miniszter belátta az aggályok jogosságát.

Nemsokára azonban egy a karon kívül álló pártpolitikus, egy a közjegyzői kar viszonyait teljesen figyelmen kívül hagyó javaslatot nyújtott be, mely szerint 75 évben lett volna megállapítandó a korhatár, mely azonban 10

év leforgása alatt 70 évre szállott volna le. — A szolgáltatások emelésével egyidejűleg a tagok hozzájárulásai is jelentékenyen emelkedtek volna: a havi alapjárulék 40 S-ről 50 S-re, a váltakozó összegű járulék pedig az 1934. évre 4⁰/₀ lett volna, az 1935-től 1944-ig terjedő naptári években azonban évenként 1²/₀-al, tehát egészen 9⁰/₀-ig emelkedett volna, mindenesetre azonban 12⁰/₀-ig is felemelhető lett volna.

Az 1933. IV. 1.-re összehívott XVI. kamaraközi értekezlet ismét foglalkozott a kérdéssel és beható tanácskozás után a következő határozatokat hozta:

1. A korhatár bevezetése, a gazdasági viszonyok bizonytalanságára és a korhatár bevezetésével kapcsolatos terhek elviselhetetlenül súlyos voltára való tekintettel, ez idő szerint elejtendő.

2. A korhatár bevezetése helyett a biztosítási törvénynek a következő irányban leendő megváltoztatását kell kieszközölni:

a) A tökefedezet rendszerről a kivetési rendszerre való áttérés.

b) A rokkantsági,- öregségi- és árva- járadékok felemelése a kétszerezésére, az özvegyi járadékoknak az öregségi járadék felében való megállapítása.

c) Az állástalanság esetére szóló biztosítás kiépítése.

3. Amennyiben mégis sor kerülne a korhatár bevezetésére, az előbb említett javaslat több irányban megváltoztatandó.

Ezeket a határozatokat, részletes indokolással együtt, az igazságügyminiszteriumban szintén előterjesztették.

Bár az előbb említett, a karonkívül álló pártpolitikustól előterjesztett, javaslat tárgyaltan lett ugyan, a korhatár kérdése azonban nyugvópontra nem jutott; minden esetre elérték azonban azt, hogy a közjegyzői biztosítási törvény megváltoztatása lépett előtérbe és a népjóléti miniszterium megbízást kapott, hogy erre vonatkozólag dolgozzon ki egy új tervezetet, a korhatár kérdésének elejtésével.

A kérdés megoldása a népjóléti miniszterium más irányú törvényalkotásokkal való túlhalmozása következtében elhúzódott. Több megbeszélés volt ez ügyben az igazságügyminiszterium, a népjóléti miniszterium, a kamarák, a nyugdíjintézet és a helyettesi csoport képviselőjének részvételével és 1934. II. 22-én készen is volt már az első szükségrendelet tervezet, melynek a kar képviselői bizonyos irányban való kiegészítését és megváltoztatását kérték. Február 1-én a minisztertanács a szükségrendeletet elfogadta és 8-án már meg is jelent a hivatalos lapban.

II.

A szükségrendelet intézkedésének rövid ismertetése.

1. Korhatár.

A szükségrendeletben a korhatár nem szerepel, a közjegyzői kar vezetőinek nagy meglepetésére azonban a minisztertanács a szükségrendelet kibocsátása alkalmával a következő, a hivatalos Wiener Zeitung 1934. évi február hó 4-iki számában közzétett, határozatot hozta:

„A minisztertanács ezen rendelethez való hozzájárulását azzal a határozattal tette közzé, hogy abban az esetben, amennyiben a rendelet közzétételétől számított 4 héten belül legalább is a 75 éven felüli korban levő közjegyzők valamennyien állásukról önszántukból le nem mondanának, a közjegyzők részére törvényes korhatár fog megállapítani.“

A beszerzett értesülések szerint a fenyegetéssel a kormányzat szándékai komolyak és a minisztertanács határozat megváltoztatására irányuló kísérletek teljesen kilátástalanok lennének.

Az egyetlen, ami esetleg elérhető lenne, a 75 éves vagy azon felüli korban levő közjegyzőknél, bizonyos egészen különösen nyomós okok figyelembevétele lenne, azonban ez is csak egészen rendkívüli körülmények fennforgása esetén és ez esetben, megfelelő számú 70 és 75 év közti korban levő közjegyző állásának kellene, mintegy kárpótlás képen megürülnie, mert a kormányzat ragaszkodik ahhoz, hogy egészen számszerűleg is annyi állás váljon szabaddá, mint ahány 75 éves vagy azon felüli korban levő közjegyző van állásban.

Amennyiben a 75 éves, vagy azon felüli korban levő közjegyzők valamennyien le nem mondanának (egészen rendkívüli kivételektől eltekintve), számolni kell a korhatár bevezetésével.

2. Pénzügyi lebonyolítás.

Járadékbiztosításnál 3 lehetőség kínálkozik:

Az ugynevezett várományfedezeti rendszer, mely abból áll, hogy a biztosítottak által fizetendő járulékok oly magasan állapítatnak meg, hogy velük nem csak a már keletkezett járadék igények nyernek teljes tökéértékkel fedezetet, hanem az „aktív“ biztosítottaknak a járulékok és az életkoruk által indokolt igénye is a jövőben esedékes járadékra, az ugynevezett várományra.

A töke fedezeti rendszer alatt a biztosítási költségek fedezetének azt a módját értjük, melynél a biztosítottak által egy meghatározott időszakban befizetett díjjárulékok éppen elegendők arra, hogy az ezen időszakban keletkezett járadékok tökéértékét teljes mértékben fedezzék. A járadékok tökéértéke azonban az az összeg, melynek ellenében bármelyik magánbiztosító intézet magára vállalhatja a járadékok kifizetését.

Végül az ugynevezett „kivetési“ rendszer, mely helyesen felfogva, abból áll, hogy az intézet a járulékokból, hosszabb időre előrelátható kötelezettségeinek eleget tud tenni és természetesen egy megfelelő tartalék rendelkezésre áll.

Az érvényben levő közjegyzői biztosítási törvény a tökefedezeti rendszeren alapszik, a kormányzat azonban most elvileg engedélyezte a kivetési rendszert azzal azonban, hogy egy 3.000.000 S. tartalékról kell gondoskodni.

Az érvényben levő K. B. T. 36. §-a értelmében a biztosító intézettel szemben a következő kötelezettségek állanak fenn:

Közjegyzők és közjegyzőhelyettesek egy havi 40 S-et kitevő állandó alapösszeget fizetnek és egy változó összegű járulékot, mely közjegyzőknél a kereseti adó köteles jövedelmük 3⁰/₀-át, közjegyzőhelyetteseknél pedig a 300 S-et meghaladó havi jövedelmük 3⁰/₀-át teszi ki.

1934. III. 1-től ezek a járulékok emelkednek és pedig: az állandó alapjárulék havi 40 S-ről 50 S-re, a változó összegű járulék pedig 3⁰/₀-ról 5⁰/₀-ra. Közjegyzőhelyetteseknél azonban a fizetések járulékmentes összege egyúttal 300 S-ről 200 S-re száll le. A közjegyzőhelyettesek által fizetett állandó alapösszeg 1/4-ed része a betegségi biztosításuk céljaira használandó fel. Üresedésben levő állásra helyettesül kirendelt közjegyzők, vagy közjegyzőhelyetteseknek a helyettesítésből származó jövedelme a járulék kiszabásánál beszámítandó; ha az üresedésben levő állás jövedelméből egy részt az özvegy húz, ugy ez a rész nem jön figyelembe.

3. Az intézet új kifizetései és járadékai.

A) Táppénz. A táppénz napi 6 S-ről 8 S-re emeltetett fel.

B) Segély állástalanság esetén. Eddig az állástalanság esetére szóló segély folyósítására kizárólag a munkanélküliség esetére szóló biztosítás általános szabályai voltak irányadók. A novella kimondja, hogy a segély azokat a helyettesi jogosultsággal bíró közjegyző jelölteket, akik 8 évet meghaladó gyakorlatot tudnak kimutatni, 52 hétig terjedő időre megilleti. Eddig az állástalansági segély azoknál a biztosítottaknál, akik családtagok eltartásáról kell, hogy gondoskodjanak, napi 4 S. volt, a többiekénél napi 3 S. Ezek az összegek lényegesen felemeltettek, t. i. 8 S., illetve 4 S-re.

C) Baleseti járadék. K. B. T. 9. §. A munkaképesség minden 5°/_o-os csökkenése után járó legmagasabb tétel az eddigi 7 S-ről 10 S-re emeltetett.

D) Gondozási pótlék. K. B. T. 10 §. 2. bek. Amennyiben a rokkantsági vagy öregségi járadékot élvező igazolni tudja, hogy állandó segítségre és gondozásra szorul, havi 90 S. gondozási pótlékban részesül.

E) Gyermek pótlék. K. B. T. 10. §. 3. bek. A K. B. T. 14. §-a feltételeinek fennforgása esetén eddig minden gyermek után 10°/_o pótlék járt, amelynek összege azonban a járadék 25°/_o-ánál magasabb nem lehetett. A novella értelmében ez a korlátozás megszűnt.

F) Rokkantsági és öregségi járadék K. B. T. 11. és 14. §. A fennálló törvény értelmében a rokkantsági és az öregségi járadék havi 180 S. alapjára-
dékából áll és ehhez járul egy pójtjáradék, melynek havi összegét a beszámítható járulékhónapoknak 0.25 S-el való szorzata adja meg. Az 1925. évi július hó 1. napjáig eltöltött gyakorlati idő annak felében, de legfeljebb 240 hónapban volt beszámítható. Így a járadék összege csupán a szolgálati időtől függött. a biztosított jövedelme arra semmi befolyással nem volt. A novella ezeket a rendelkezéseket alapjukban változtatta meg.

A rokkantsági és az öregségi járadék a novella értelmében 3 részből tevődik össze :

aa) Havi 360 S. alapösszegeből,

bb) Fokozatos összegből, — ez eddig „pójtjáradék“ elnevezést viselt, — amely minden beszámítható járulékhónap után 0.5 S-et tesz ki. Az 1925. évi július hó 1. napja előtt eltöltött szolgálati idő annak kétharmadában, de legfeljebb 360 hónapban számítható be.

cc) A rokkantsági járadéknak harmadik ujonnan bevezetett része, az u. n. pójtjáradék. A pójtjáradék minden, az 1934. évi január hó 1. napját követőleg megszerzett járadék hónap után a naptári évi átlagos jövedelem havi 600 S-et meghaladó részének $\frac{1}{4}^o$ /_o-e, avagy szemléltetőbbé téve, a pójtjáradék egy beszámítható év után 3°/_o-e, 10 év után 3°/_o-a, 40 év után 12°/_o-a a 600 S-et meghaladó jövedelemnek

A szükségrendelet 11. §-ának 1. bek. szerint 1939. január 1.-én lép életbe az a rendelkezés, hogy a rokkantsági (öregségi) járadék nem tehet ki többet az utolsó 5 év átlagos jövedelmének 80°/_o-ánál. Így mindazok a közjegyzők, akik 1934. január 1.-én 70 évesek, vagy azon felül voltak, ezen korlátozástól mentesülnek. Ez a korlátozás csupán csak a fokozatos összegre és a pójtjáradékra terjed ki, a 360 S. alapjára-
dékra nem vonatkozik.

A II. fejezet 3. bek. kimondja, hogy a pójtjáradék a 60 életévre visszamenőleg hatályos, úgy hogy egy közjegyző 70 éves korában 10 évi, 75 éves

korában 15 évi pójtjáradékot úgyszólván minden ellenszolgáltatás nélkül kap.

Ezek szerint ha egy közjegyző 70 éves korában nyugdíjba megy, a következő kedvezményeket élvezi :

Ha jövedelme az 1929-től 1933-ig terjedő években átlag 1600 S. volt, úgy a pójtjáradék :

1000 S. után 15 évre 4.5^o/_o, ami havi 45 S.

2600 S. jövedelem mellett 15 évre 4.5^o/_o, ami kitesz havi 90 S.

G) Az özvegyi járadék, K. B. T. 15. §. 1. bek.

Az özvegyi járadék a fennálló törvény szerint havi 150 S. alapjára-
dék-
ból és a biztosítottat az elhunyt időpontjában megilletett pójtjáradék-igény vagy váromány összegének feléből áll.

A novella értelmében az özvegyi járadék pontosan a fele a rokkantsági (öregségi) járadéknak, amelyre a biztosítottat elhunyt időpontjában igénye vagy várománya volt. Az özvegyi járadék természetesen az egész rokkantsági (öregségi) járadék fele, tehát az alapjára-
dék, fokozatos összeg és pójtjáradék-
nak a fele. Az 1934. január 1. után érvényesíthető özvegyi járadékok az eddigi állapottal szemben kereken 40°/_o-al magasabbak.

A K. B. T. 15. §-ának 2. bek. értelmében nem jár özvegyi járadék, ha a házasságot olyan időpontban kötik, mikor a biztosítottat már megnyílt az igénye az öregségi járadékra, tehát 70 éves korában. A novella ezt az időpontot betöltött 65 életévre szállítja le. Azt a rendelkezést pedig, hogy mindezek dacára jár az özvegyi járadék abban az esetben, ha a házasságból gyermek született vagy a házasság által törvényesített, a novella annyiban kiegészítette, hogy a terhességet ezekkel egy jelentőségűvé nyilvánította.

H) Az árvasági járadékok, K. B. T. 16. §.

Az érvényben levő 16. §. világosabb megfogalmazásától eltekintve, ezen a novella semmit sem változtatott. Miután azonban a rokkantsági (öregségi) járadékösszeg több, mint a kétszeresére emeltetett fel, az árvasági járadékok is több, mint a kétszeresükre emelkedtek.

I) Temetési költség hozzájárulás, K. B. T. 18. §.

Az érvényben levő törvény értelmében a 300 S-et kitevő temetési költség-hozzájárulás csak a hátramaradottakat, tehát csak az özvegyet és a gyermekeket illeti meg. A XVI. kamaraközi értekezlet előterjesztése folytán a novella az összeget 500 S-re emelte fel és kimondta, hogy a hozzájárulás az özvegyet és az árvasági járadék-jogosult gyermekeket feltétlenül, más személyeket pedig a tényleges kiadások erejéig megilleti, úgy hogy ezt a hozzájárulást idegen személyek is igénybe vehetik.

4. Különböző változtatások.

a) A 19. §.-ban említett várakozási idő, a szövegezés változtatásától eltekintve, 3 évről 5 évre emelkedett.

b) Az igények és várományok átruházásáról, lefoglalásáról és elzálogatásáról szóló 22. §. 2. bek.-hez azt a rendelkezést fűzték, hogy ezek a korlátozások a fokozatos összegre és a pójtjáradékra nem vonatkoznak, úgy hogy azok csupán csak az alapjára-
dékokra vannak korlátozva. A járadékok emelkedésével magyarázható ez az intézkedés.

c) A 23. §. 2. bek.-nek a külföldre költözés esetén való kielégítésről szóló rendelkezései oda korlátoztattak, hogy ha államok közötti megállapodások mást nem határoznak.

d) A közjegyzőhelyettesek járulékaiknak beszolgáltatása ezután a közjegyzők kötelessége.

e) Járulékhátralékokra alkalmazni kell a késedelmi illetékekről szóló törvény rendelkezéseit.

III.

Az új határozatok eredményei számokban kifejezve.

Az összes alábbi számításoknál azt vettük alapul, hogy a biztosított 24. évének betöltésével lépett a pályára. Az összegek mind Schillingre vannak kikerekítve. Az egyes járadékoknál a biztosítás esedékességének napja először 1934. január 1. napjára, azután pedig 1944. január 1. napjára van kiszámítva.

Minden esetben ki van számítva az a járadék is, amely az érvényben levő törvény alapján járna úgy, hogy ily módon a járadékoknak a novella révén bekövetkezett emelkedéséről tiszta képet alkothatunk.

1. Öregségi járadék.

A biztosított életkora	Az esedékesség napja	Az eddigi jog szerint	A novella értelmében S. jövedelem után				
			600	1200	1800	2400	3000
70	1934. I. 1.	262	561	579	597	615	633
	1944. I. 1.	277	480	599	617	635	653
75	1934. I. 1.	266	581	608	635	662	689
	1944. I. 1.	284	480	627	654	681	708

A törvényes előfeltételek fennforgása esetén még hozzájárulhat a minden egyes gyermek után 10%-ot kitevő gyermek-járulék.

Összehasonlítás céljából érdemes megemlíteni, hogy egy vidéki bírósági elnök nyugdíja ezidő szerint mintegy 820 S-et tesz ki, mely összegből azonban járadékadót nem vonnak le. Viszont a bírói nyugdíjknál gyermek-járulékok nem jönnek számításba.

2. Özvegyi járadék.

A biztosított életkora	Az esedékesség napja	Az eddigi jog szerint	A novella értelmében S. jövedelem után				
			600	1200	1800	2400	3000
40	1934. I. 1.	168	220	220	220	220	220
	1944. I. 1.	174	228	237	246	255	264
50	1934. I. 1.	176	240	240	240	240	240
	1944. I. 1.	183	240	260	269	277	286
60	1934. I. 1.	183	260	260	260	260	260
	1944. I. 1.	191	240	280	288	297	306
70	1934. I. 1.	191	280	290	298	307	317
	1944. I. 1.	198	240	300	308	317	326
75	1934. I. 1.	193	290	304	318	331	345
	1944. I. 1.	202	240	313	327	340	354

3. Özvegyi és gyermek járadék.

A biztosított életkora	Az esedékesség napja	Az eddigi jog szerint	A novella értelmében S. jövedelem után				
			600	1200	1800	2400	3000
40	1934. I. 1.	190	265	265	265	265	265
	1944. I. 1.	197	274	284	295	306	317
50	1934. I. 1.	199	289	289	289	289	289
	1944. I. 1.	208	288	311	322	333	344
60	1934. I. 1.	208	313	313	313	313	313
	1944. I. 1.	217	288	335	346	357	368
70	1934. I. 1.	217	337	347	358	369	380
	1944. I. 1.	226	288	359	370	381	392
75	1934. I. 1.	219	349	365	381	397	413
	1944. I. 1.	231	288	376	392	409	425

Megjegyzendő, hogy a táblázat egy gyermek alapul vétele mellett állított össze s további gyermekeknél minden járadék tétel aránylagosan emelkedik.

4. Teljesen árvák.

A biztosított életkora	Az esedékesség napja	Az eddigi jog szerint	A novella értelmében S. jövedelem után				
			600	1200	1800	2400	3000
40	1934. I. 1.	43	88	88	88	88	88
	1944. I. 1.	46	91	95	98	102	106
50	1934. I. 1.	46	96	96	96	96	96
	1944. I. 1.	49	96	104	107	111	115
60	1934. I. 1.	49	104	104	104	104	104
	1944. I. 1.	52	96	112	115	119	123
70	1934. I. 1.	52	112	116	119	123	127
	1944. I. 1.	55	96	120	123	127	131
74	1934. I. 1.	53	116	122	127	132	138
	1944. I. 1.	57	96	125	131	136	142

Ennek a táblázatnak egybeállításánál is csupán egy gyermek vétett alapul.

A fenti táblázatokban közölt tételek igen öröndetesek. Nyilvánvaló, hogy azok a közjegyzők, akik állásukból nagyobb jövedelmet húztak, ennek a nagy jövedelemnek megfelelő, illetve azt megközelítő járadékot nem kaphatnak, nekik is el kell azonban ismerniök, hogy a kar és annak vezetősége minden lehető elkövetett, hogy minél magasabb járadékokat lehessen biztosítani.

Mindenkinek meg kell azonban elégedve lennie azért, mert az özvegyi járadékok tekintélyes összeggel felemeltettek és hogy a gyermekek nevelése és

iskoláztatása miatti gyötrő gond így jelentékenyen enyhítettett, azért, mert éppen a fél- és teljesen árvák járadéka egész jelentékenyen emelkedik. Ebben a tekintetben az új törvény a jövőre vonatkozólag különösen nagy megnyugvást kelt.

IV.

A korhatár bevezetését a kar a rossz gazdasági viszonyok miatt elnezte. Ezek a viszonyok a közjegyzői díjak leszállítását és ezzel kapcsolatban is a közjegyzők jövedelmeinek jelentékeny csökkenését eredményezték. Törvényes korhatár nincs, azonban a minisztertanács már ismertetett határozata értelmében a 75 éves korhatár ténylegesen még is csak fennáll.

Minden esetre el kell ismerni az igazságügyminisztérium azon álláspontjának helyességét, hogy az öreg közjegyzők nagy száma nem csak a közérdekkel, hanem a közjegyzői kar érdekeivel is ellenkezik.

Ilyen viszonyok között minden közjegyzőnek arra kell törekednie, hogy irodájának teljesítőképességét amennyire csak lehet, fokozza, viszont a kar vezetőségére hárul az a feladat, hogy a közjegyzői intézmény működési körének alaposabb biztosítását és kiterjesztését keresztül vigye.

A közjegyzői kar joggal kívánhatja ezen törekvéseinek megvalósítását, mert nem elég, hogy a felemelt járadékok biztosítás technikailag fedezve vannak, hanem kell, hogy azoknak a közjegyzői intézmény megfelelő működési körében biztos alapjai is legyenek. A közjegyzői kar egyébként, — amely egész fennállása alatt hű maradt ahhoz az álláspontjához, hogy mindig tekintettel kell lenni az állam polgárainak érdekeire, — nem fog olyan követeléseket támasztani, amelyek azok indokolatlan megterhelését eredményezhetnék; éppen ezért a közjegyzői kar vezetősége által támasztandó követeléseket aggály nélkül lehet teljesíteni.

Közlemények.

Fekete László dr. kormányfőtanácsos. Magyarország kormányzója *Fekete* László dr. budapesti kir. közjegyzőnek, a kir. közjegyzők és közjegyzőhelyettesek nyugdíjintézete elnökének, az országos egyesület központi bizottsága, a budapesti kir. közjegyzői kamara választmányja, az egységes bírói és ügyvéd vizsgáló bizottság rendes tagjának, ennek a közlönynek újjászervezője, volt felelős s jelenleg főszerkesztőjének a közjegyzői pályán szerzett érdemei elismeréséül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta. Az a szoros kapcsolat, amely *Fekete* Lászlót ehhez a közlönyhöz fűzi, nem teszi talán ildomossá annak a különlegesen nagyértékű és tényleges eredményekben gazdag munkásságnak részletezését, amelyet *Fekete* László dr. mint minden közjegyzői közérdekű kérdés élharcosa kifejtett, de mert ez a szakkörök előtt különben is általánosan ismert, csupán annak a

megállapítására szorítkozunk, hogy az érdem és az elismerés ritkán találkoztak együtt olyan tökéletes összhangban, mint a *Fekete* László dr. legfelsőbb kitüntetése alkalmával.

Értekezet a igazságügyminisztériumban. A kir. közjegyzők és közjegyzőjelöltek nyugdíjintézete a Balatonfüreden 1933. június hó 14-én tartott rendkívüli közgyűlésén, amint ismeretes, az 1700/1931. I. M. rendeletbe foglalt nyugdíjszabályzat általános revízióját tartván szükségesnek e tárgyban részletes tervezetet fogadott el s azt nyomban a közgyűlés után felterjesztette az igazságügyminiszterhez. Később — még a múlt év július havában — a nyugdíjintézet külön felhívásra a tervezet részletes indokolását tartalmazó elaboratumot is készített s ezt is pótlólag felküldte az igazságügyminiszterhez. Azóta többszöri sürgetés ellenére az új nyugdíjszabályzat megalkotása tárgyában mi sem történt, míg ez év április hó elején az igazságügyminiszterium javarészen a nyugdíjintézet tervezete alapján készült rendelet tervezetet küldött le a nyugdíjintézethez, az országos egyesülethez és a kamarákhoz azzal, hogy e tárgyban április hó 11. napján az érdekeltek személyes meghallgatása céljából értekezletet óhajt tartani. A miniszteri rendelet tervezet különben a felterjesztett szabályzat tervezetnek megfelelően a kamaráknak a nyugdíjellátás körül való nehézkes és körülményes közreműködését megszüntette s azt csak az elkerülhetetlenül szükséges néhány kérdésre korlátozta, elejtette az öregkori nyugdíjat — ezt csupán a helyettesekre tartván fenn; ellenben nem fogadta el a nyugdíjintézeti tervezetnek két fontos kérdésben elfoglalt álláspontját. Így a nyugdíjjárulékok hatályosabb behajtása céljából tervezett ideiglenes felfüggesztést és a nyugdíj megszüntetését abban az esetben, ha a lemondott közjegyző irodai utódjától anyagi támogatásban részesül. Az értekezletet különben megértő tárgylagossággal és a tőle megszokott előzékeny, rokonszenves modorban *Tasnády Nagy* András dr. igazságügyi államtitkár vezette. Az ügy előadója *Sárffy* Andor dr. az igazságügyminisztériumban alkalmazott királyi ítélőtáblai bíró volt. Az értekezleten résztvettek még az igazságügyminisztérium részéről: *Vladár* Gábor dr. kir. kuriai tanácselnök a törvényelőkészítő I. ügyosztály vezetője, *Kirchner* Viktor dr. kir. kuriai bíró, a közjegyzői felügyeleti VIII. ügyosztály vezetője, a nyugdíjintézet részéről: *Fekete* László dr. elnök, *Szemerjay-Petrán* Tibor dr. elnökhelyettes, *Cholnoky* Imre dr. intézőbizottsági tag, a budapesti kamara részéről: *Lázár* Ferenc dr. felsőházi tag, elnök, *Holitscher* Szigfrid dr. elnökhelyettes, *Barcs* Ernő dr. titkár, a

debreceni kamara részéről *Galánffy* János dr. felsőházi tag elnök, a pécsi kamara részéről *Mike* Imre dr. választmányi tag, a szegedi kamara részéről *Jedlicska* Béla dr. elnök, a szombathelyi kamara részéről *Pottyondy* Béla dr. elnök, a magyarországi királyi közjegyzők országos egyesülete részéről *Kepes* János dr. a főtitkári teendők ideiglenes ellátására felkért központi bizottsági tag, a helyettesek országos egyesülete részéről *Antalffy-Zsiros* Aladár dr. elnök. Az értekezletet *Tasnády Nagy* András dr. államtitkár nyitotta meg, jelezvén, hogy a véleményezés végett megküldött tervezetet lehetőleg szakaszonként fogja az értekezlet tárgyalás alá venni. *Lázár* Ferenc dr. ezt követő felszólalásában hivatkozott arra, hogy a tervezet a nyugdíjintézet felterjesztését javarészen elfogadta s így a részletes tárgyalás nem volna indokolt, csupán azokkal az elvi kérdésekkel kellene az értekezletnek foglalkoznia, amelyeket a miniszteri tervezet magáévá nem tett. Ezután *Fekete* László dr. részletesen foglalkozott azzal a két kérdéssel, amelyeket a miniszteri tervezet a nyugdíjintézet felterjesztésével szemben nem akceptált. Reámutatott arra, hogy egyes közjegyzőknél súlyos járulék hátrálékok vannak, akikkel szemben az intézet a jelenlegi nyugdíjszabályzat alapján tehetetlen. E tekintetben tehát hatályos intézkedésre van szükség. Egyedül célravezetőnek tartja a hátrálékos közjegyzőnek a behajtás érdekében állásától való ideiglenes felfüggesztését. Konkrét esetekkel támasztotta ezután alá a nyugdíjintézeti felterjesztésnek azt a részét, amely szerint attól a közjegyzőtől, aki irodai utódjától anyagi támogatásban részesül, a rokkantsági nyugdíj is megvonható legyen. Az értekezleten megjelent közjegyzők mind a két kérdésben a nyugdíjintézeti felterjesztésnek *Fekete* László dr. részéről részletesen megindokolt álláspontját egyhangúlag magukévá tették. Az értekezleten még több felszólalás hangzott el, ezek azonban lényegét nem, csupán részletkérdéseket érintettek illetve a tervezet stiláris módosítására vonatkoztak. Az értekezletet *Tasnády Nagy* András dr. államtitkár rekesztette be, megköszönvén a közjegyzői kar részéről elhangzott értékes felszólalásokat. — Ezekután talán már remélhető, hogy az új nyugdíjszabályzat végre rövidesen meg fog jelenni.

Tilos a jegyzői magánmunkálat — Jugoszláviában.

„Magyarország a nyugati kultúra keleti védőbástyája.“ Ezer éves alkotmányunk és a nyugaton is megcsodált jogrendszerünk van. Jogásznemzetnek szeretjük nevezni magunkat. A perenkívüli jogszolgáltatás ellátására a kiválóan kiépített közjegyzői intézmény áll rendelkezésre, azonkívül pedig a megcsónkítottságunkkal arányban

nem is álló létszámú ügyvédi kar. Mégis mit látunk? A perenkívüli jogszolgáltatás, az okiratkészítés kiválóan jogászai munkáját kikvégzik? Túlnyomó nagy részben jogi képzettséggel nem rendelkező, a jogászai képességeket és etikát nélkülözö közigazgatási tisztviselők, a községi jegyzők. Míg egyrészt a közjegyzői kar tagjai, akik kizárólag ezen munkájukból élnek, a legnagyobb gondokkal küzdenek és az ügyvédek ezrei a legsötétebb nyomorban „élnek“, addig másrészt, — a magyar jogrendszer nagyobb dicsőségére, — vígan folyik a közigazgatás fizetett tisztviselőinek, a községi jegyzőknek „magánmunkálódása“. A legtöbb jegyző nem tud idejében eleget tenni hivatalos közigazgatási teendőinek, mert „jogászai“ munkákat végez „csekély díjazásért“. A közigazgatásnak árt, de kinek használ a jegyzők magánmunkálódása? A jegyzőknek. A jogkereső falusi népnek, — amely az adóbehajtás és az adóbizonyítványok és egyéb okokból hatalmában van, — mennyi, legtöbb esetben helyrehozhatatlan, anyagi kárt okoznak, arra vonatkozólag elég rámutatni a *Közjegyzők Közlönye* majd minden számában csokorba gyűjtött jegyzői magánmunkálati vadvirágokra, mint szemelvényekre. Az egészben az a legsomorúbb, hogy ezúttal egy összehasonlítást kell eszközölnünk a nyugati jogrendszerű Magyarország és egy szomszédos balkáni állam között és ez az összehasonlítás, — bármennyire fájjon is! — nem a mi javunkra szól. Jugoszláviában megtiltották a jegyzőknek a magánmunkálatok végzését.

A vonatkozó rendelet szövege magyar fordításban a következő:

„A dunai bánóság kir. báni hivatala. II. 75817. szám 1934. év január 11. Ujvidék.

Tárgy: A községi jegyzők magánmunkálata — tilos. Az összes járási főnökségeknek a volt Vajdaság területén.

Megállapított, hogy azokon a területeken, melyekre az 1886. évi XXII. t. c. érvénye kiterjedt, a községi tisztviselők és különösképen a községi jegyzők magánmunkálatok végzésével is foglalkoznak és hogy ilyen munkákért a felektől díjazást fogadnak el.

Miután ezen eljárásuk ellenkezik a közjegyzőkről szóló, 1930. évi szeptember 11.-iki törvény 239. §-ának és az ügyvédekről szóló, 1929. évi március 11.-iki törvény 120. §-ának fennálló törvényes rendelkezéseivel, a Belügyminiszterium 1930. évi október 27.-iki III. 57886. és 1930. évi november 6.-iki III. 41086. számú rendeleteivel kapcsolatban

megtiltom :

hogy községi és körjegyzők azon a közigazgatási területen, amelyre az 1886. évi XXII. t. c. érvénye kiterjedt, elvégezzék azokat a magán (nem hivatalos) munkákat, amelyek a volt Torontál-Temes, illetőleg Bács-Bodrog vármegyéknek a községi és körjegyzők hivatalos és megengedett magánmunkáinak díjait tárgyaló 435. sz. k. 9224. alisp. (1920., illetőleg 2876. szkp. 26758. alisp.) 1926. számú szabályrendeleteinek II. fejezetében fel vannak sorolva és pedig :

1. munkásoknak az 1898. évi II., az 1899. évi XI. és az 1900. évi XXVIII. és XXIX. t. c.-ek alapján megkötött bérszerződéseinek elkészítése ;
2. állandó személyzet (cselédség és iparostanoncok), valamint segédek és gyárimunkások bérszerződéseinek elkészítése ;
3. vállalkozási szerződések készítése ;
4. adásvételi és ajándékozási szerződések, valamint vagyonszerzési és egyezségi szerződések készítése ;
5. kötelezvények és egyéb nyilatkozatok, fennálló kötelezettségek elismerése, törlési nyugták, óvadékadásra, biztosításra és készpénzadásra vonatkozó megállapodások, végrendeletek és egyéb egyoldalú akaratnyilvánítások elkészítése. Sürgős esetekben, mint amilyen a súlyos betegség, megengedtetik azon végrendeletek elkészítése, amelyekre vonatkozólag a közjegyzői törvényben nincs kimondva a közjegyzők kizárólagos illetékessége ;
6. örökösödési bizonyítvány kiadása iránti kérvények, valamint az örökösök közötti osztályos egyezségek készítése ;
7. tulajdonjog bekebelezése és a telekkönyvek kiigazítása iránti kérvények készítése ;
8. megosztási vázrajzok készítése ;
9. kivételes házasságkötés iránti kérvények szerkesztése ;
10. nagykorúványilvánítás iránti, italmérés céljából a katonai szolgálat alól való felmentés, cégbejegyzés, házassági akadály és a házasság kihirdetése alól való felmentés iránti és letelepedés iránti kérvények szerkesztése ;
11. dohány termesztésére vonatkozó kérvények szerkesztése és a rovatok kitöltése a kérvény úrlapon ;
12. írásbeli felhívások készítése ;
13. magánlevelek készítése ;
14. meghatalmazás kitöltése nyomtatott úrlapon ;
15. meghatalmazás írása ;

16. utalványok, kísérő levelek és postai pénzes utalvány úrlapok kitöltése ;
17. nyugták írása ;
18. gyámok és gondnokok jelentéseinek megírása ;
19. hagyatéki kimutatások készítése ;
20. magán személyek és egyesületek elszámolásainak elkészítése ;
21. előjárók magán elszámolásainak készítése ;
22. kiskorúak vagyoni tárgyaira vonatkozó jegyzőkönyvek készítése.

Meghagyatik a járási főnököknek, hogy jelen rendeletet, annak végrehajtása végett, a községi előjáróságoknak kézbesítsék ki és hogy hivatalos kiszállásaik alkalmával ellenőrizzék, hogy azt valóban teljes egészében végrehajtják-e ?

A községi jegyzők ellen, akik ezen tilalom ellenére is végeznének magán munkákat és az ilyen munkákért a felektől díjazást fogadnának el, a járási főnököknek a törvény értelmében kell eljárniok.

A bán megbízásából az igazgatási osztály főnöke Barisity Sztoján sk.“

Közli *Magyary Kossa Zoltán.*

* * *

Amint ezt az u. n. utódállamok már majdnem mind megtették most már Jugoszlávia is kiirtotta Magyarországból hozzácsatolt területet illetően a jegyzők magánmunkálkodását. Azt talán felesleges is megjegyeznünk, hogy ez a bizonyos körök részéről csodálatos ragaszkodás tárgya még a kőkorszakbeli államformába sem beillő intézmény a legsötétebb Ószerbiában egyáltalában nem is létezett. Talán nem vitatható, hogy Jugoszlávia ezzel a ténykedésével a magyar jogrendszert illetően nem a leghízelgőbb erkölcsi bizonyítványt állította ki. Azok a jámbor magyar jogász álmodozók, akik legelőször a jogszolgáltatás magasabb érdekei nézőpontjából kétségbeesett küzdelmet folytatnak a magyar jegyzői magánmunkálkodás ellen, e vonatkozásban egy vigasztaló momentummal mégis számolhatnak. Ha a csonka ország területén rövidesen nem is törlik el a jegyzői magánmunkálkodást, az igazságosságba vetett rendíthetetlen hitünk szerint rövidesen bekövetkező revízió eredményeként *visszakerülő magyar területeken már nem lesz jegyzői magánmunkálkodás.* Mert azt már mégsem hihetjük, hogy a már

megszüntetett jegyzői magánmunkálkodást, a modern jogállami allűrökre egyebekben teljes joggal hivatkozó magyar kormányzat visszaállítani megkísérelné.

A kamaraközi értekezlet felterjesztése az igazságügy-miniszterhez. A magyarországi kir. közjegyzők országos egyesülete, amint ismeretes, a közjegyző helyettesek állástalanságának megelőzése tárgyában az igazságügyminiszterhez indokolt felterjesztést intézett. Az igazságügyminiszter ennek a felterjesztésnek következtében 37679/1933. I. M. VIII. számú rendeletével felhívta a közjegyzői kamarákat: tegyenek jelentést a területükön közjegyzőhelyettesként alkalmazott nyugalmazott bírákról és egyéb közalkalmazottakról s egyben véleményes jelentést terjesszenek fel arra nézve, hogy a közjegyzői pályát élethivatásuknak tekintő helyettesek állástalanságának megelőzése, illetve megszüntetése végett minő célra vezető intézkedéseket tartanak megvalósíthatóknak. A leirat első részében foglaltakra vonatkozólag a kamarák külön tettek jelentést, a célravezető intézkedésekre vonatkozó vélemény nagy horderejére és az egész közjegyzői intézményt súlyosan érintő jelentőségére tekintettel ezzel a kérdéssel ez év január hó 27 napjára külön egybehívott kamaraközi értekezlet foglalkozott. Az értekezlet a szóba jöhető kérdések alapos letárgyalása után a budapesti kamara vezetőségét bízta meg a vonatkozó felterjesztés írásba foglalásával. A nagy alapossággal és részletességgel megszerkesztett memorandum most készült el s azt április hó 26 napján terjesztették fel a miniszterhez. A nagyértékű felterjesztést, amelyet *Lázár Ferenc* dr. elnök irányítása mellett *Barcs Ernő* dr. kamarai titkár készítette, ebben a számban helyszűke miatt nem áll módunkban részletesen ismertetni. Azonban éppen különlegesen értékes voltára való tekintettel a jövő számban bő kivonatban fogjuk azt ismertetni.

A jegyzői magánmunkálatok galériája. *Sternberg Gyula* dr. fehérgyarmati kir. közjegyző küldte be az alábbi két jegyzői „magánmunkát“, amelyek élénken szóló, mondhatnók azt is, hogy ordító dokumentumai annak, hogy a legminimálisabb magánjogi felkészültség és a jegyzői tanfolyamokon szerzhető magánjogi tájékozottság milyen szédületes távolságban vannak egymástól s hogy milyen szörnyű bonyodalmakat idézhet elő a jogkereső közönségre tisztán politikai nézőpontokból reaszabadított jegyzői magánmunkálkodás. Ha nem volnának az ilyen okiratoknak súlyos és drága következményei, boncolásuk egyenesen a humorista tollára

kíváncoznék, mert hogy jogász ember ilyen jegyzői elkövetményekkel komolyon nem foglalkozhatik, az kétségen felül áll. Sajnos ezt nemcsak mi, de az illetékes körök is megállapíthatják, de még sajnosabb, hogy a következmények levonásával egyre késnek. Remélhetőleg azonban — hiszen a pohár a jogász közvélemény egyhangú állásfoglalása szerint már csordultig telt — s így az illetékes körök sem késhetnek talán már sokáig.

A két díszmunka különben a következő:

„Nagyságos *Klein Frida* úrnőnek, *Tarpa*. Igazolom, a mai napon történt házasságkötésünk alkalmából átvettem Öntől további rendelkezésre szavatosságom mellett hozományként készpénzben Aranypengő 4.000— azaz Négyezer aranypengőt, butorra Aranypengő 500— azaz Ötszáz aranypengőt és Aranypengő 1.500 azaz Egyezeröttszáz aranypengő értékű kelengyét, tehát összesen Aranypengő 6.000— azaz Hatezer aranypengő értéket, mely összeg erejéig bárhol és bármily tulajdonomat képező ingó és ingatlan vagyonommal részére elsőhelyen a tulajdonjog fedezve van és ennek biztosítékaul megengedem fenti összeg erejéig vagyonomra az előjegyzést, illetve bekebelezést minden ezzel járó költségekkel egyetemben. Teljes tisztelettel: *Jakab Márton* s. k. *Kelt, Tarpán, 1932. évi május hó 24-én. Előttünk, mint tanuk előtt: Seeberg Artur* s. k., *Klein Dániel* s. k.“

* * *

„EGYEZSÉG-LEVÉL. Mely a mai napon *Nagy Gábor* vámosoroszi és *Juhos Ferencné Bak Mária* kishodosi lakosok között az alábbi feltételek mellett kötött: Fentmegnevezettek kölcsönösen kijelentik, hogy egymással házassági életközösségre óhajtanak lépni, azonban ennek jelenleg még törvényes akadálya van, mert *Juhos Ferencné Bak Mária* férje sem holtánnyilváníta, sem halál-esete anyakönyvezeve nincs. Addig is azonban, míg ezen házassági akadály elhárítatik, nevezettek házasságonkívüli életközösségre lépnek. *Nagy Gábor* kijelenti, hogy amennyiben a közöttük szándékolt házasság az ő hibájából nem volna megköthető, az esetben *Juhos Ferencné Bak Mária* részére a vele együtt élt időre, havonta 100 (egyszáz) pengőt fizet s ezen összeg hiánytalan megfizetéséért minden vagyonával felelősséget vállal s megengedi, hogy ezen összeget *Juhos Ferencné Bak Mária* bármely bíróság által bárhol található ingó és ingatlan vagyonából kielégíthesse. Kölcsönösen kijelentik, hogy a fennálló házassági akadály mielőbbi elhárítására szükséges lépéseket azonnal megtészik s mihelyst a házasság megkötése lehetővé válik, azt azonnal kötelesek megkötni. Tisztaberek, 1927. évi november hó 22. *Nagy Gábor* s. k., *Juhos Ferencné* + névíró *Nagy Zoltán* s. k. Előttünk: *Nagy Zoltán* s. k., *Szabó István* s. k.“

* * *

Ez évi februáriusi számban megemlékeztünk arról, hogy a községi jegyzők — kétségtelenül annak hatása alatt, hogy némely törvényes intézkedés bizonyos hitelesítési jogkört reájuk ruházott — a közjegyzői működési körbe is kezdenek kirándulásokat rendezni. Erre vonatkozólag egy újabb eset áll rendelkezésünkre. A bátyai

községi főjegyző egy vagyónátruházási szerződés másolatára vezette reá a következő hitelesítési záradékot: „Alólirott hivatalos hitelességgel bizonyítom, hogy a túloldali másolat az eredeti vagyónátruházási szerződéssel szóról-szóra egyezik. Kelt. Bácsa, 1934. március hó 29-én. Olvashatatlan aláírás községi főjegyző.“ Mindenképen indokoltnak találunk, ha a közjegyzői kar hivatalos szervei mindenkor, amikor ilyen esetről tudomást szereznek, a hatáskör bitortlás megtortlása végett keressék meg a jegyző felettes hatóságát.

A külföldi állampolgárok haláleset felvételének kezelése.

A 11000/1928. I. M. rendelet 9. §-ának utolsó bekezdése szerint, amely általános rendelkezés a 11. §. II. 2-ik bekezdésében foglaltakkal is összhangban áll, az elhalt nem magyar állampolgárookra vonatkozó haláleset felvételi iv hivatalos másolatát a halálesetfelvevő közeg köteles az elhunyt állami konzuli hatóságának közvetlen megküldeni s ennek megtörténtét a közjegyző köteles ellenőrizni s *mindketten csak abban az esetben terjeszthetik fel a haláleset felvételt az igazságügyminisztériumhoz, ha a közvetlen elküldésnek valamely akadály van.* Ez az eset azonban a legritkábban fordulhat elő s ennek ellenére úgy a halálesetfelvevő közegek, mint a közjegyzők gyakran terjesztik fel a fentiek szerint minden törvényes utasítás nélkül a haláleset felvételeket az igazságügyminisztériumhoz s ezáltal több hatóságnak okoznak céltalan munkát. Az igazságügyminisztérium legújabban egy ilyen felesleges módon felterjesztett haláleset felvételt küldött vissza a budapesti kir. közjegyzői kamarához azzal, hogy utasítsa az illető közjegyzőt a fennálló jogszabályoknak megfelelő eljárásra. A kamara részéről ez meg is történt s hasonló esetek elkerülése végett a külföldi állampolgárok haláleset felvételének kezelése kérdésében a közjegyzők figyelmébe ajánljuk nyomatékosan is a 29082/1932. I. M. rendeletet, amelyet e közlöny 1932. novemberi számában (378. lap) egész terjedelmében közzétettünk.

Felhívások. Az országos egyesület vezetősége ismételten is felhívja azokat a sajnos nagy számú közjegyzőket és helyetteseket, akik tagsági díjaikkal hátrálékban vannak, hogy a hátrálékos összegeket az országos egyesület 41951. számú postatakarékpénztári csekkszámhlájára a legsürgősebben fizessék be, mert ellenkező esetben az egyesület a hátrálékosok ellen a behajtási eljárást lesz kénytelen folyamatba tenni nemcsak, de a közlöny további expedálását is kénytelen lesz beszüntetni. Közli egyben az egyesület, hogy az 1934. évi tagsági díj is esedékes és befizetendő és

pedig a közjegyző tagok részére 30 P. a helyettesek részére részére pedig 20 P.

A budapesti kir. közjegyzői kamara is felhívja mindazokat a közjegyzőket, akik tagsági díjaikkal hátrálékban vannak, hogy a megfelelő összegeket a kamara 47448. számú csekkszámhlájára fizessék be, vagy postautalványon küldjék be, különben kénytelen lesz a kamara a behajtást közvetlen végrehajtás útján szorgalmazni.

Közjegyzői szakkönyvtár. Legújabban a közjegyzői szakkönyvtár részére Kiss Dezső dr. ráckevei kir. közjegyző a „Közjegyzői magyar-német műszótár“, vitéz Barcza Ferenc dr. kir. közjegyzőhelyettes „A közjegyzői és ügyvédi hivatásról“ című saját szerzette műveiket, Cholnoky Imre dr. budapesti kir. közjegyző pedig Fodor-Márkus: Örökösödési eljárás, Grubiczy László: Közjegyzői iratmintatár című munkákat küldték be, illetve adományozták.

Illetékügyi útmutató különös tekintettel a közjegyzői gyakorlatra. Antalffy Zsiros Aladár dr. budapesti kir. közjegyzőhelyettes, a közjegyzőhelyettesek országos egyesületének elnöke e című igen praktikus munkájának második javított és bővített kiadása most készült el. A szerző arra való tekintettel, hogy a mű egyelőre csupán 100 litografált példányban jelenik meg, felkéri mindazokat, akik azt megrendelni óhajtják, hogy ebbeli szándékukat vele sürgősen közöljék. A mű ára 10.— P lesz s a megrendelők részére utánvételt fog szétküldetni. A szerző címe: Budapest, VI., Andrassy-út 50. dr. Králik iroda.

Kihirdetett törvények.

1934. évi II. t.-c. az ügyvédi rendtartás újabb módosításáról.

1934. évi III. t.-c. a zugírásatról.

1934. évi IV. t.-c. a magyar tengerhajózási vállalatok kedvezményeiről.

Rendeletek.

38.651/1934. P. M. sz. Az idegen államok pénznemeiben megállapított értékeknek az illetékek, továbbá a fényüzési és az általános forgalmi adó megállapítása szempontjából pengőértékre történő átszámítása.

2000/1934. M. E. sz. A gazdatartozások fizetésének újabb szabályozásáról szóló rendelkezések kiegészítése és módosítása.

550/1934. P. M. sz. A hitelintézeteket megillető kamathozzájárulás.

8300/1934. I. M. sz. Az egységes birói és ügyvédi vizsgára bocsátáshoz szükséges joggyakorlat egyes kérdéseinek szabályozása.

8426/1934. I. M. sz. Az ügyvédi rendtartás újabb módosításáról szóló 1923: II. t.-c. hatályba léptetése és az ügyvédi kamarai képviseleti közgyűlés rendszerére áttéréssel kapcsolatos választási eljárási szabályzat megállapítása.

36000/1934. P. M. sz. A forgalmi adóhátrálékokkal kapcsolatos fizetés-kedvezmények.

2300/1934. M. E. sz. A gyakorlati közigazgatási vizsga szabályozása.

2310/1934. M. E. sz. A gyakorlati közigazgatási vizsgát megelőző közigazgatási gyakorlat szabályozása.

50.000/1934. P. M. sz. A forgalomban levő kincstári bélyegekről és bélyeges űrlapokról és azok tekintetében 1934. évi április hó 1-ével bekövetkező változásokról.

50.001/1934. P. M. sz. A forgalomból 1934. évi április hó 1-ével kivont kincstári bélyegek fennmaradt készletének becseréléséről.

2710/1934. M. E. sz. Az ügynevezett öröklakást biztosító szövetkezet kilépő tagja részére járó üzletrész kifizetésének szabályozása.

103.777/1934. K. M. sz. A helyi távirat díjának mérséklése és Táviratnyomtatvány rendszeresítése.

103.974/1934. K. M. sz. A postai levelező-lapok felárának megszüntetése.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Jogtudományi Közlöny. (LXIX. évf, 13-16 szám.) A 13. szám vezető helyen közli Sándorfalvy Papp István dr. ny. kuriai tanácselnöknek Köteles rész örökbefogadás esetén című, igen érdekes cikkét, amelyben a kuria 4582/1931. számú ítéletében elfoglalt álláspontot revideálja. E szerint, ha örökhagyónak két örökbefogadott gyermeke van, akik közül az egyiket korábban, a másikat később fogadta örökbe, úgy az első örökbefogadott gyermek köteles része 2/4, a másodiké csak 1/4. Megemlíti a cikk, hogy ebben a megoldásban esetleg visszásság lehet, mert ha az örökhagyónak több, különböző időben örökbefogadott gyermeke van, úgy a köteles rész hányadok összege az egész vagyont meghaladhatja. A cikk végső következtetése szerint örökbefogadás esetén, ha törvényes gyermek is van és az örökbefogadások nem egy időben keletkeztek, esetenként s akként számítandó ki a köteles rész, hogy minden örökbefogadottnak szerzett joga van a vagyon felére s így a további örökbefogadás csak a maradékra esik, mert az örökbefogadás előtt tett ajándék — ebben az esetben korábbi örökbefogadás — nem felelős későbbi örökbefogadott köteles részéért. Ebben a számban folytatja Medvigy Gábor dr. a Bünvádi eljárás reformja című, igen nívós tanulmányát. A 14. számban Teller Miksa dr. a végrendeleti tanúk záradéka című cikkében ismerteti a kuria egyik legújabbán kelt ítéletét, mely szerint érvényesnek mondatott ki egy végrendelet, amelyet örökhagyó előbb sajátkezűleg megírt, keltezett és aláírt, de tanúk által nem záradékolta s amely végrendeletre később még egy hagyomány rendelést írt s ezt a rendelkezést újból keltezte és aláírta s az így kiállított végrendeletet két tanu utóbb záradékolta. A cikkíró a kuriának ezt az álláspontját az eddigi fejlődés természetszerű következményének állapítja meg, megjegyezvén, hogy a végrendelet alaki kellékeinek szigorú elbírálása tekintetében a bíróságok álláspontja lépésről lépésre enyhült s ma már a másik véglet felé közeledünk, hogy t. i. a végrendeletnek alaki okokból való hatálytalanítása a legritkább esetek közé tartozik. A 15. és 16. számokba cikkeket írtak Munkácsi Ernő dr., Földes Mór dr., Szirmay Zsolt dr., Pálffy Sándor dr. Minden szám melléklapjaként megjelent az Ügyvédi Közlöny, ennek 15-ik száma a jegyzői magánmunkálatokról hoz Oláh Antal tollából egy rövid közleményt, amelyben a cikkíró inkább a jegyzői oldal fele kíván orientálódni, a közlemény végén azonban jóindulattal megengedi, hogy a jegyzői magánmunkálatok az ügyek bizonyos körére korlátoztassanak, meghatározva a legmagasabb értékhatárt, amelyen belül eljárhatnak.

Magyar Jogi Szemle. (XV. évf. 4. szám.) Balogh István dr., Gold Simon dr., Markos Olivér dr., Groák László dr. és Matyasovszky Pál dr. írtak e számba különböző kereskedelmi és perjogi tárgyú cikkeket. Olvashatjuk e számban folytatólag a Szemle, Kritikai Szemle, Irodalom. Előadások rovatok közleményei. A szám mellékleteiként ezuttal is megjelentek a különböző döntvénytári füzetek.

Polgári Jog. (X. évf. 4. szám.) E szám vezető helyén Sichermann Bernátról közölnek meglehetősen hangulatos nekrológot, a második cikkben Nizsalovszky Endre egyetemi tanár méltatja Szászy Bélának a nagy kodifikátornak értékes munkásságát. A végrehajtás megszüntetési per megindításának kezdő és véghatárideje címen Sárffy Andor dr. királyi ítélőtáblai bíró, Kisérletek a mezőgazdasági hitel felélesztésével címen Thunyogi Szücs Kálmán dr. igazságügyminiszteri osztálytanácsos írtak még e számba értékes cikkeket s folytatólag a Joggyakorlat, Jogalkotás, Jogélet, Ügyvédség s Jogirodalom sok közleményét hozza még e különlegesen tartalmas szám.

Magyar Törvénykezés. (VIII. évf. 4-8. szám.) Mindkét szám elején teljes szövegben közlik az új rendeleteket, majd a Törvénykezési Szemle rovatban szakok szerint csoportosítva különböző joggyakorlati eseteket, végül a Forum és a Szerkesztő postája című rovatok sok szellemes közleményeit. A Fórum rovatban mindkét szám a Kir. Közjegyzők Közlönye nyomán közöl egy-egy remekművet a jegyzői magánmunkálkodás köréből.

Jogállam. (XXXIII. évf. 3. füzet) A Kuria volt kiváló tanácselnökének Papp Istvánnak tollából jelent meg ebben a füzetben értékes vezető cikk, amelyben a tudós szerző igazolja és indokolja a kuriának azt a gyakorlatát, hogy a végrendelettel elhagyott vagy elajándékozott ági vagyontárs értékét pótolni nem kell. A Kft-al kapcsolatos joggyakorlatot ismerteti ezután Löw Tibor dr. táblai tanácselnök, majd vércsoport meghatározása a bírósági szolgálatban címen Tóth László dr. törvényszéki bírótól közöl e szám érdekes cikket, amelyben az Igazságügyi Orvosi Tanács újabb állásfoglalását sürgeti abban a kérdésben, amit eddig a tanács semlegesen döntött el, hogy t. i. a vércsoport meghatározások különösen gyermektartási, esetleg büntető perekben bizonyító eszközként igénybe vehetők-e. Kartal Ignác dr. járásbíró és Sárffy Andor dr. táblabíró írtak még ebbe a számba értékes cikkeket.

Notariatszeitung. (Csehszlovákiai német közjegyzők lapja 14. évfolyam 3. és 4. szám.) A két számba külön cikkeket írtak Dr. Frind Hans, Dr. Daninger Emil, Dr. Stuchel Karl és Dr. Robitschek Erhard. Mindkét szám közöl illetékügyi határozatokat a legfelsőbb közigazgatási bíróság gyakorlataiból, továbbá egyesületi híreket, könyv- és folyóirat szemlét.

Illetékügyi Közlöny. (IX. évf. 4. szám.) Hegyesi Gyula dr. A Gyámok és godnokok beadványainak illetékéről, Kovács József dr. a 106. számú jogegységi megállapodásról írtak e számban cikkeket. A Szemle rovatban a közigazgatási bíróság pénzügyi osztályának jogegységi tanácsa februári ülésén hozott határozatokat közlik, ezek között a 220. számú jogegységi megállapodást, amely szerint olyan okirat, amelyben kölcsönt váltófedezet mellett adnak, nem esik az 1500/1929. P. M. rendelet 3. §. 2-ik bekezdésében meghatározott illeték alá, akkor, ha az okirat tartalmánál fogva kölcsönszerződésnek, vagy

egyéb okiratnak is minősül. A Szerkesztői üzenetek című rovatban a szerkesztőség álláspontját közlik többek között a következő kérdésekben. 1. Nincsen olyan jogszabály, amely a bélyegjegyeknek több sorban való alkalmazását kizárná, az illetékszabály 20. §-a csak azt követeli meg, hogy az okirat szövegének legalább egy sora irandó keresztül a bélyegjegyek alsó színes részén. 2. Tulterhelt hagyaték hasznélvezetének illetékjogi szempontból értéke nincs, az ilyen hasznélvezet öröklése esetén tehát sem örökösödési, sem ingatlan vagyonátruházási illeték nem jár. 3. A hagyatéki terhek igazolása céljából kiállított könyvkivonatok közjegyzői hitelesítése nem szükséges, viszont azonban a levélbeli igazolás nem elégséges.

Joggyakorlat.

Magánjog.

31. Ingatlannak nyilvános árverésen történt eladása valamely *anyagi érvénytelenségi okból per útján érvénytelennek mondható ki. Úgy az anyagi érvénytelenségnek, mint az alaki szabálytalanság okából való megtámadhatásnak és érvényteleníthetőségnek szükség-szerű feltétele az árverési vevőnek az árverés megtartása körül való rosszhiszeműsége.* (K. P. V. 2990/1933.)

32. A bírói gyakorlat a *hasznélvezeti jognak* valamely ingatlan egyes részére történő bejegyzését, tehát ily egyes részre való korlátozását is megengedettnek tekinti. (K. Pk. 1153/1933.)

33. Az *egyetemes jelzálogjoggal* terhelt ingatlanok egyikének a vevője, aki az eladóval létesített külön megállapodásban a jelzálog terhet átvállalta, ezzel csupán az eladó személyes tartozását vállalta át s külön kikötés nélkül olyan kötelezettséget, hogy az általa meg nem vásárolt egyetemlegesen terhelt ingatlanokat a jelzálogteher alól felszabadítja, magára nem vállalt. (K. P. V. 2482/1933.)

34. *Ajándékozásról* csak akkor lehet szó, ha az egyik félnek, akárcsak részben is ingyenes juttatásra, a másik félnek pedig a juttatás ingyenesnek elfogadására irányul kifejezett, vagy konkludens tényekből felismerhető akarata. (K. P. IV. 4286/1933.)

35. Jogszabály ugyan, hogy a férj feleségét tartani köteles s így a közös háztartás körében kötött ügyletekből *tartási kötelezettségéből* folyóan elsősorban a férj van kötelezve, amennyiben azonban a férj utólag már felelőssé nem tehető, a feleség ezekből az ügyletekből származó kötelezettségekért saját személyében is felel. (Bp. Tsz. 15681/1933.)

36. A taníttatási költségek abban az esetben, ha a szülők társadalmi állásával, vagyoni viszonyaival arányban állanak s nem járnak a vagyon állagának apasztásával, külön kikötés nélkül *betudás* alá nem esnek. (K. P. I. 2015/1931.)

37. *Elidegenítési és terhelési tilalom* az elővételi jog biztosítására is kiköthető, de csupán az ingatlan átruházója, tehát adásvételi szerződés esetén az ingatlan eladója kötheti ki vagy a maga, vagy más harmadik személyek részére az elidegenítési és terhelési tilalmat. Az olyan elidegenítési és terhelési tilalom tehát, amely nem az eladó, hanem a vevő által harmadik személy részére engedett elővételi jog biztosítására szolgál, a végrehajtási jelzálogjok bekebelezését nem akadályozza. (K. P. V. 1934/1933.)

Illetékjog.

24. Ha az ingatlan adásvételről írásbeli szerződést nem állítottak ugyan ki, de az eladó a vevőnek írást adott arról, hogy ingatlanát eladta és a vevő a foglalót letétbe helyezte, abban az esetben az ingatlan megszerzése nem tekinthető csupán szóbeli megállapodáson alapulóknak s így az ingatlan adásvételi illeték jogosan követelhető. (16.456/1931. P. Közig. bir.) (A határozat teljes mértékben agályos. Eltekintve attól, hogy egy a 4420/1918. M. E. számú rendelet alapján érvénytelen jogügyletre vonatkozólag állapítja meg az illetékkötelezettséget, illetékjogi szempontból is sok szó férhet a határozat indokolásának helyességéhez.)

25. A felfüggesztő feltétel mellett kötött visszterhes ingatlanvagyon átruházási jogügylet után kiszabott illeték befizetésének felfüggesztése nem igényelhető, ha a szerző az ingatlant birtokba vette. (Közig. bir. 9386/1932. P.)

26. A bélyegben járó öröklési illeték lerovásának elmulasztása miatt kiszabandó bírság mértékét csak a hagyatéki kimutatás értékadatai alapján járó öröklési illeték kétszeres értékében lehet megállapítani. (Közig. bir. 13924/1932. P.) (A határozat indokolásának van egy nem egészen kifogástalan része, amely szerint „a ki. közjegyző nem illetékkiszabó, hanem hagyatékot tárgyaló közeg s így ha való is az, hogy az illeték összegét a közjegyző kiszámította s a panaszos annyit lerótt, amennyit a közjegyző kiszámított, az a bírság jogossága szempontjából mellékes.“ A 11100/1928. I. M. rendelet 47. §-a szerint ugyanis a közjegyzőnek jogában áll az illeték kiszámítását bonyolultabb esetekben mellőzni, amiből következik az, hogy ha a kiszámítás nem helyes, ebből a félre nézve joghátrány nem származhatik, vagyis ilyen esetekben a bírság alkalmazása minden jogszerűséggel és méltányossággal ellenkezik.)

27. Aki a hagyatékból nem örököl, annak terhére az előre kapott ajándékok értéke után öröklési illeték elő nem írható. A végrendeletnek az a kitétele, hogy a végrendelező gyermekeiért már súlyos anyagi áldozatokat

hozott, nem tekinthető ajándékozási illeték követelésére jogcímenül szolgáló ajándékozásról tett említésnek. — A hagyatéki ingatlanokra bekebelezett egyetemleges jelzálogjognak olyan hányada vehető hagyatéki teherként figyelembe, amilyen hányada a hagyatéki ingatlanok értéke a jelzálogul szolgáló összes ingatlanok értéke. (Közig. bir. 21638/1932. P.)

28. Ha ugyanaz a kereskedelmi levél bérleti és ingó adásvételi szerződést foglal magában, a bérleti szerződés után járó illeték feltétlenül fizetendő, az ingó adásvételi illeték azonban a levél feltételes illetékmentességére tekintettel nem követelhető. (Közig. bir. 17424/1933. P.)

29. Városhoz intézett az a beadvány, melylyel a benyújtó közte és a város között fennálló magánjogi viszonyból folyó követelésének engedményezéséről a várost értesíti, illetékmentes. (Közig. bir. 20073/1932. P.)

Szerkesztői üzenetek.

B. L. Magunk is meglepéssel állapítjuk meg, hogy a jegyzői magánmunkálatok ellen folytatott energikus küzdelmünk a jogi szakajtó organumaiban megfelelő méltánylásra talál. A szaklapok egymásután közlik azokat a jogeseteket, amelyeket e közlöny a jegyzői magánmunkálatokból majdnem minden számban nyilvánosságra hoz. Legújabbban „Az Ügyvéd“ címen megjelenő ügyvéd-gazdasági és társadalmi közlöny ez évi 4. számának egyik szerkesztői üzenete is szellemes módon utal közlönyünk jogeseteire. Ennek a szerkesztői üzenetnek a szövege különben a következő: „Örökös. Kérdése túlságosan komplikált, forduljon talán Lövé köztség főjegyzőjéhez tanácsért. A közjegyzők közlönyében közölt jogeset után ítélve ilyen nehéz hagyatéki kérdésben csak őt ajánlhatjuk, mint szakértőt.“

F. Gy. Természetesen mi is mindenben osztjuk azt a helyes álláspontot, amelyet a Magyar Tudományos Akadémia is elfoglalt, vagyis, hogy azokat a helység neveket, amelyekre a magyar nyelvben megfelelő magyar szó van, ezzel a magyar szóval jelölve használjuk, tehát nem Wien, Leipzig, Zagreb irandó, hanem Bécs, Lipcse, Zágráb. Csupán elnézés következtében került e közlöny legutóbb megjelent számába a Wien megjelölés, amit ezennel rektifikálunk is. Ennek az álláspontnak helyessége most különösen annál is inkább és jelentősen előtérbe nyomul mert ha következetesen az idegen elnevezéseket használnók, akkor Kolozsvár helyett is Clujt, Pozsony helyett Bratislavát stb. kellene írunk. Ilyen névhasználatra azonban természetesen az ezidő szerint még csonka országban egyetlen magyar embert sem tarthatunk képesnek. Tehát ha semmi másért, csupán ezért is Bécset, Lipcsét stb. kell írunk.

A kir. közjegyzőhelyettesek és jelöltek állásközvetítését a Magyarországi Kir. Közjegyzőhelyettesek Országos Egyesülete látja el (Budapest, VI., Andrássy-ut 50. kir. közjegyzői iroda).

Kéziratokat vissza nem küldünk s azok megőrzését nem vállaljuk.